

OPDAT NIEMAND ACHTERBLIJFT

JAARVERSLAG
2019

caritas
international.be

17.343

**VRIJGEVIGE
SYMPATHISANTEN**
STEUNEN ONS FINANCIËEL

183

SOLIDAIRE VRIJWILLIGERS
HELPEN BIJ DE BEGELEIDING VAN
ASIELZOEKERS EN VLUCHTELINGEN

145

PERSONEELSLEDEN
ZETTEN ZICH ENTHOUSIAST IN
VOOR DE MEEST KWETSBAREN

Opdat niemand achterblijft

Raad van Bestuur	4	Noodhulp en ontwikkeling: kaart	37
Woord van de voorzitter	5	Personeel en organisatie	38
Visie, missie	6	Ethiek en integriteit	40
Overzicht van onze programma's	31	Fondsenwerving en campagnes	42
• Asiel en migratie	31	Financieel verslag	44
• Noodhulp en ontwikkeling	32	Dankwoord	46

01

Noodhulp en Ontwikkeling 7

- 1 • Humanitaire interventies 8
- 2 • Humanitair alarmnetwerk: DR Congo 11
- 3 • Voedselzekerheid en zorg voor het milieu 13
- 4 • Empowerment in een wereld in beweging 15

02

Asiel en Migratie 17

- 1 • Opvang mensen met zeer kwetsbaar profiel 18
- 2 • Overgangsfase naar zelfstandig wonen 20
- 3 • Integratie 21
- 4 • Ondersteuning bij re-integratie 23
- 5 • Samenwerking CAW Brabantia 25

03

Beleidsbeïnvloeding 27

04

Educatie 29

Raad van Bestuur

---

31 december 2019

De heer Frank De Coninck, voorzitter*
Eerwaarde heer Philippe de Dorlodot, ondervoorzitter*
De heer Dominic Verhoeven, ondervoorzitter*

Eerwaarde heer Bruno Aerts
Mevrouw Martine de Bassompierre-Jonet
De heer Patrick Debucquois (vanaf 10 december 2019)
Monseigneur Jan Dumon*
Mevrouw Marie-Christine d'Ursel-ter Hark
De heer Michel Kesteman (tot 10 december 2019)
Mevrouw Marie-Paule Moreau*
De heer Marc Nuytemans
De heer Hubert Sanders
Eerwaarde heer Giorgio Tesolin (tot 10 december 2019)
De heer Bernard Woronoff

Algemeen directeur: de heer François Cornet

(*Lid van het Beheerscomité tot de ontbinding ervan in december 2019 door wijziging van de statuten)

Woord van de Voorzitter

Beste lezers,

In zijn encycliek *Laudato Si'* (2015) roept paus Franciscus ons op om samen zorg te dragen voor ons gemeenschappelijk huis. Economie, politiek, maatschappij en de kerk moeten gericht zijn op het behoud van de schepping en het verbeteren van het levensomstandigheden en het welzijn van toekomstige generaties. Is dat ook niet het idee achter de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties (2015): 'dat niemand achterblijft en dat iedereen in staat moet zijn te bouwen aan een betere toekomst', doelen waar ook Caritas wil toe bijdragen.

We schrijven april 2020. De coronapandemie heeft de wereld in zijn greep, vele zekerheden wankelen, mensen zijn het noorden kwijt. Meer dan ooit blijven wij als Caritas ervan overtuigd dat alleen wereldwijde solidariteit met de meest kwetsbaren een wereld kan creëren waar het goed is om te leven voor iedereen. Het voorliggend jaarverslag 2019 getuigt hiervan. Laat me toe hier enkele concrete voorbeelden aan te halen.

Het opvangcentrum in Scherpenheuvel kreeg op vraag van Fedasil een nieuwe start en vangt in

2019 hoofdzakelijke mensen op met medische en psychische problemen. In DR Congo werden ebolalijders aanvankelijke geschuwd als de pest. Niet door Caritas Congo die o.m. met onze ondersteuning een belangrijke rol speelde in de strijd tegen de epidemie. Caritas International richt zich meer en meer tot mensen en groepen met een zeer kwetsbaar profiel. Draaglast verminderen en draagkracht verhogen is waar we naar streven 'zodat iedereen kan bouwen aan een betere toekomst.

Voedselzekerheid blijft een grote uitdaging in door armoede geteisterde gebieden die ook nog eens met klimaatwijziging te kampen hebben. Met verschillende Caritasorganisaties hebben we de krachten gebundeld om de interventiecapaciteiten van partners en bevolking in de Sahel te versterken en zo de overschakeling naar agro-ecologie in gang te zetten. Enkel op die manier 'dragen we zorg voor ons gemeenschappelijk huis'.

Integratie/inclusie waren ook in 2019 een voortdurende zorg: de inzet van interculturele medewerkers, vrijwilligers, buddy's, de organisatie van taallessen met name in Luik en de begeleiding bij het zoeken naar een woning voor nieuwkomers hier bij ons, getuigen daarvan. Ook onze educatie activiteiten rond wereldburgerschap, sensibilisatiecampagnes en beleidsbeïnvloeding droegen bij tot meer wederzijds begrip en respect voor ieders rechten en positieve bijdragen.

Graag wil ik uitdrukkelijk alle personeelsleden en vrijwilligers danken voor hun inzet van het afgelopen jaar én iedereen die, op welke manier dan ook, met ons heeft samengewerkt en ons heeft ondersteund.

Ik wens u een verrijkende lectuur toe.

Frank De Coninck,
Voorzitter.

Visie en Missie

Visie

Caritas strijdt voor een wereld van vrede, solidariteit en rechtvaardigheid, waarin de waardigheid van elkeen een fundamentele waarde vormt en waarvan de middelen beter tussen alle mensen verdeeld zijn.

Caritas International België haalt haar inspiratie hiervoor bij de christelijke visie op de mens en de maatschappij, gebaseerd op het Evangelie.

Elke persoon heeft het recht op een waardig leven en moet van zijn fundamentele rechten kunnen genieten. Toegang tot gezond voedsel, drinkwater, medische zorg, onderwijs, werkgelegenheid en degelijke huisvesting moet worden gegarandeerd.

Caritas' werk is gebaseerd op de waarden solidariteit en subsidiariteit. Geen enkel land of organisatie kan alle problemen oplossen. Alleen het bundelen van krachten kan leiden tot duurzame oplossingen.

Missie

Caritas International België behoort tot het wereldwijde Caritasnetwerk van Caritas Internationalis van de Rooms-Katholieke Kerk.

Caritas International België ondersteunt de slachtoffers van geweld, natuurrampen en armoede, in hun eigen land of op de vlucht, in samenwerking met haar lokale, nationale en internationale netwerken.

Caritas voert haar missie uit ongeacht ras, nationaliteit, geslacht, politieke, religieuze of filosofische overtuiging. In overeenstemming met het Evangelie, helpt Caritas de meest kwetsbaren en begeleidt hen in hun zoektocht naar duurzame oplossingen.

Bij crisissituaties, bieden Caritas International België en haar partners doeltreffende hulp. Caritas implementeert ook rehabilitatie- en ontwikkelingsprojecten om aan mensen de mogelijkheid te bieden om hun leven en toekomst in eigen handen te nemen.

Caritas ondersteunt vluchtelingen en verdedigt het recht van migranten op materiële, sociale en juridische hulp, zowel in België als in hun land van herkomst.

Caritas onderneemt actie tegen onrechtvaardige situaties en disfunctionering waarvan haar medewerkers getuige zijn en neemt tevens deel aan het debat met het oog op een verbetering van het beleid op gebied van armoedebestrijding en inzake opvang, asiel en migratie. Op basis van haar expertise richt ze zich hierbij zowel tot politici als tot het grote publiek.

Gemeenschappelijke strategische doelstellingen

Caritas International België begeleidt doelgroepen die op basis van hun kwetsbaarheid werden geïdentificeerd en gaat samen met hen op zoek naar duurzame oplossingen.

Om dit te doen:

- voert Caritas haar actie bekwaam en professioneel uit, met een voortdurende zorg voor het respecteren van hoge kwaliteitsnormen,
- handelt Caritas op een verantwoordelijke manier (integriteit, klimaat, gender, bescherming),
- mobiliseert Caritas de nodige middelen om haar acties te implementeren en in stand te houden,
- vertrouwt Caritas op een netwerk van vrijwilligers en sympathisanten die het mogelijk maken om haar initiatieven uit te bereiden,
- werkt Caritas samen met andere Caritas-actoren en partners op het terrein,
- en verdedigt Caritas de doelgroepen die ze ondersteunt.

De prioritaire actiedomeinen zijn:

- humanitaire hulp, voedselzekerheid, capacity building,
- ondersteuning, huisvesting, empowerment en integratie van mensen die internationale bescherming, eerstelijns hulp of een vrijwillige terugkeer hebben aangevraagd,
- onderwijs en advocacy.

Opdat niemand achterblijft

Noodhulp en ontwikkeling

01

1 Humanitaire interventies

© David O'Hare / Caritas Internationalis

Cycloon Idai: Mozambique en Zimbabwe

Half maart veroorzaken cycloon Idai en de daarmee gepaard gaande zware stormen en overstromingen, grootschalige verwoestingen. Mozambique is het ergst getroffen. De havenstad Beira komt voor 90% onder water te staan. Balans: naar schatting 700 overlijdens, 600.000 mensen leden schade, de beschadiging of vernieling van klaslokalen had gevolgen voor meer dan 350.000 leerlingen en studenten.

In overleg met de autoriteiten brengt het internationale Caritasnetwerk, waaronder ook Caritas International, noodhulp naar de Mozambikaanse bisdommen Beira, Chimoio en Quelimane. Samen kunnen we tijdens de eerste twee maanden na de ramp 9.948 families (49.740 personen) helpen met voedselpakketten en benodigdheden voor het huishouden, onderdak, water en hygiëneproducten, zaaigoed en gereedschap.

We steunen eveneens het Caritas hulpprogramma in Zimbabwe dat over 12 maanden loopt en niet alleen

noodhulp brengt naar 2.275 families onmiddellijk na de ramp maar ook al herstelmaatregelen bevat opdat de mensen hun leven weer op de rails krijgen. Voorbeelden hiervan: steun aan de landbouw en de veeteelt en alternatieven om inkomsten te verwerven, herstel beschadigde huizen en bouw van nieuwe, reparatie waterputten...

© Caroline Brennan / CRS

© Isabel Corthier / Caritas International

Crisis Midden-Oosten: Libanon, Syrië, Jordanië

Libanon

Onze septembercampagne in 2019 vraagt aandacht voor de situatie in Libanon en financiële steun voor onze programma's in samenwerking met Caritas Libanon. Volgens schattingen van de Verenigde Naties leeft begin 2019 28,5 % van de Libanezen onder de armoedegrens. De ongelijkheid is bijna nergens zo groot. Een klein gedeelte van de bevolking is heel welstellend terwijl een grote meerderheid probeert te overleven met schaarse middelen. De grote toevloed van vluchtelingen uit buurlanden Syrië en Palestina heeft een geweldige druk gezet op het land. De Libanese openbare dienstverlening stelt nog maar weinig voor, de arbeidsmarkt is in vrije val en de huurprijzen swingen de pan uit. Voor de vluchtelingen is de situatie nog zorgwekkender: 69% onder hen leeft onder de armoedegrens.

“We creëren een sociale zekerheid die onbestaand is in Libanon”, stelt Irène Giovannetti van Caritas Libanon. “Slechts de helft van de bevolking geniet van de sociale zekerheid en daarbij blijven 35% van de medische kosten ten laste van de patiënt. Een privé-verzekering is onbetaalbaar voor de meerderheid van de bevolking. Wij werken o.m. met de steun van Caritas

International, aan een oplossing met 10 medische centra en 8 mobiele klinieken waar alle kansarmen terecht kunnen. We hebben partnerschappen met meer dan 30 ziekenhuizen waar we tussenkomen voor kosten die niet terugbetaald worden. En ook preventie krijgt de nodige aandacht: medische teams trekken naar scholen voor bewustmakingscampagnes.”

Grote armoede maakt dat heel wat kinderen vroegtijdig de school verlaten om te gaan werken. Om kinderuitbuiting tegen te gaan heeft Caritas Libanon een programma 'After School' uitgewerkt in 6 scholen. We organiseren sensibilisatiecampagnes over kinderrechten voor de ouders en voor de kinderen. We hebben workshops, uitstappen en educatieve vakantiecampen en indien nodig wordt er doorverwezen naar onze medische centra.

“Caritas creëert een sociale zekerheid die onbestaand is in Libanon.”

Irène Giovannetti, Caritas Libanon

Jordanië en Syrië

Ook in Jordanië en Syrië zetten we onze humanitaire hulpverlening voor vluchtelingen buiten de kampen en voor de lokale bevolking voort, ongeacht hun geloofsovertuiging: cash om aan familiale behoeften op het vlak van voeding en onderdak tegemoet te komen en medische zorg. In Syrië blijven we actief in Aleppo en in de kuststreek Tartous en Mashta Al Helou, waar heel wat Syriërs de afgelopen jaren hun toevlucht hebben gezocht omdat het er relatief rustig is gebleven.

© Caritas Internationalis

Op de vlucht in eigen land: Burkina Faso

Gewapende aanvallen en groeiende onveiligheid jagen meer dan 220.000 Burkinesezen op de vlucht in eigen land (Boucle du Mouhoun, Sahel, Centrum-Noord, Noord en Oost). De noden van zowel verplaatste personen als gastgemeenschappen zijn enorm.

Onze lokale partner beslist, na overleg met de overheid, ontheemden buiten de kampen en gastgemeenschappen te helpen, 14.000 mensen in het totaal. Gedurende drie maanden wordt er drie keer een bedeling van voedselpakketten georganiseerd (50 kg rijst, 50 kg Sorgho, 25 kg bonen, 5 l olie, 5 kg zout) en drie maal een verdeling van 5.000 franc CFA (bijna 8 euro) cash waarbij mensen de vrijheid hebben aan te kopen wat voor hun huishouden belangrijk is. Daarnaast worden ook pakketten met huishoudbenodigdheden verdeeld.

Caritas steunt mobiele klinieken, zorgt voor extra-voedsel voor mensen die niet kunnen werken en geeft psychosociale begeleiding aan zieken en hun families. Er heerst grote onwetendheid en angst rond ebola. Daarom zijn informatie en sensibilisatie van groot belang om de ziekte in te dijken. Ook hierin speelt Caritas een belangrijke rol. De katholieke Kerk heeft immers performante communicatiekanalen (parochies, scholen, ziekenhuizen, radiostations) waarmee ze 70 % van de Congoese bevolking bereikt.

©Tommy Trenchard/Caritas Internationalis

Ebola: DR Congo

©Tommy Trenchard/Caritas Internationalis

Sinds de uitbraak van het dodelijke ebolavirus in het noordoosten van DR Congo, 1 augustus 2018, telt de Wereldgezondheidsorganisatie op 22 december 2019 3.362 geregistreerde besmettingen, waaronder 2.226 overlijdens. De epidemie is op dat moment de op één na grootste in Congo sinds de registratie van de ziekte.

In de strijd tegen ebola bereikt onze lokale Caritaspartner met de steun van het netwerk, waaronder Caritas International, 1,3 miljoen mensen. Daarbij komen nog eens 5,8 miljoen mensen die indirect baat hebben bij haar interventie.

Kahindo verloor haar moeder en 9 andere familieleden aan ebola. Zijzelf werd ook ziek maar overleefde gelukkig.

“Toen ik ontslagen werd uit het gezondheidscentrum werd ik thuis maar koel onthaald, iedereen ontweek me. Ik voelde me zo alleen. Caritasmedewerkers kwamen langs. Ze legden aan mijn overgebleven familieleden uit dat ik niet langer besmettelijk was. We kregen maandelijks een voorraad rijst, bonen, olie en zout. Daarzonder waren we wellicht van honger gestorven.”

©Tommy Trenchard/Caritas Internationalis

2

Humanitair alarmnetwerk DR Congo

© Caritas Bukavu

Noodsituaties en dreigende crisissen

Met de financiële steun van Unicef bouwt Caritas sinds 2016 aan een humanitair alarm- en crisisnetwerk in DR Congo. We kunnen hierbij rekenen op de parochies en de lokale Caritasafdelingen. Het netwerk ging van start in de Evenaarsprovincies, in 2017 werd het uitgebreid naar Groot Kasaï, in 2019 naar Groot Katanga, Noord-en Zuid-Kivu en Maniema.

20.000 'wakers' signaleren onrustwekkende ontwikkelingen en noodsituaties aan de coördinatiefunctie van Caritas Congo. Elke week worden de berichten geëvalueerd, opgelijst en doorgespeeld naar de instanties die de humanitaire hulpverlening organiseren, overheden en ontwikkelingsorganisaties. Dringende zaken worden binnen de 48 uur doorgegeven.

"Dit netwerk maakt het niet alleen mogelijk snel hulp te organiseren", zegt Jean-Yves Terlinden, projectbeheerder voor DR Congo. "De gegevens die verzameld worden zijn eveneens interessant studiemateriaal voor ontwikkelingsorganisaties, burgerbescherming, conflictpreventie en bescherming van de mensenrechten. Ze laten tendensen en verbanden zien en maken een meer allesomvattende en preventieve interventie mogelijk. De samenwerking met lokale verantwoordelijken zorgt

voor een verhoging van capaciteiten, synergie en grotere burgerzin binnen de gemeenschappen."

In 2019 ontvangt Caritas 2.833 alarmerende berichten per sms of andere communicatiemiddelen. 2.034 ervan zijn ernstig genoeg om doorgestuurd te worden naar hulpverlenende/coördinerende instanties en organisaties.

Grote noden in Zuid-Kivu

Sinds meer dan 20 jaar is Zuid-Kivu het toneel van geweld, terreur en plundering door gewapende troepen. Het gevolg daarvan is geregeld massale volksverhuizingen om aan de wreedheden te ontsnappen. De regio wordt daarnaast ook geconfronteerd met noodweer: overvloedige regenval waarbij de aarde gaat schuiven, beken overstromen, bruggen vernield worden en mensen soms alles moeten achterlaten.

Ondanks de inspanningen van humanitaire organisaties is de hulp aan de getroffen families vaak ontoereikend. Enerzijds omdat mensen onvoldoende voorbereid zijn op rampen en er onvoldoende voorraden zijn, anderzijds omdat de crisissituatie vaak te laat wordt gesignaleerd en er zo kostbare tijd verloren gaat.

Snel reageren

Dankzij het humanitair alarmnetwerk dat opgezet werd, weet Caritas wat er gaande is. Jean-Yves: *“Groepsverplaatsingen, verdwijning van personen, bedreigende weersomstandigheden, onze lokale Caritaspartner verzamelt al deze gegevens. Dankzij haar sterke verankering, ook in afgelegen gemeenschappen, zijn we hiervoor goed geplaatst. Samen met andere humanitaire organisaties evalueren we de situatie en gaan we indien nodig tot actie over.”*

Onze eerste hulp bestaat over het algemeen uit voedsel en basisgoederen. Hiervoor leggen we de nodige voorraden aan. We geven ook cash geld zodat de mensen het hoogstnodige zelf kunnen kopen. In 2019 organiseert onze lokale partner Caritas Bukavu in Zuid-Kivu 6 interventies (Grondgebied Walungu, Kabare en Kalehe). 3.985 huishoudens ontvangen kits met basisartikelen en cash geld (27.468 zeer kwetsbare mensen op de vlucht, teruggekeerd naar hun dorp of inwoners) en dat dankzij de financiering van DGD.

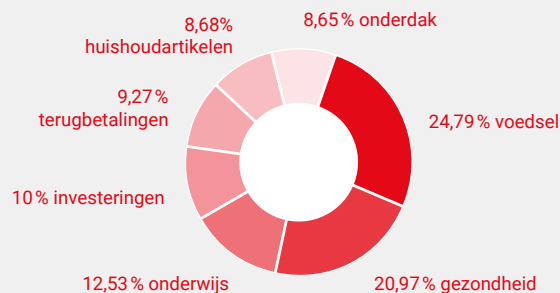
© Caritas Bukavu

Uittreksel evaluatierapport Victims' Hope*

“Globaal gesproken is het project geslaagd rekening houdend met de duur van de realisatie en de interventiezones, zones die vaak vergeten worden en minder bezocht worden door humanitaire actoren en overheden ondanks het feit dat de noden van de bevolking erg groot zijn.”...

“Ook de som geld die ter beschikking werd gesteld was groter dan wat normaal gezien bij humanitaire interventies die cash integreren gebruikelijk is. Dat gaf huishoudens de mogelijkheid om bepaalde noden te lenigen en te investeren in kleinvee, landbouw, onderwijs, gezondheid en herstellingswerken aan hun woning.”

Besteding cash

* Congolese ngo die mensenrechten promoveert door middel van doelgerichte hulpverlening waarbij betrokkenen niet in een slachtofferrol worden geduwd.

Mevr. Velare, 34 jaar, 10 mensen ten laste.

“Met het geld dat ik van Caritas kreeg, heb ik een geit gekocht. Daar zijn twee jongen van gekomen. Ik had nooit gedacht dat mijn kinderen nog naar school zouden kunnen gaan maar de verkoop van één geit volstaat om het schoolgeld te betalen. Het overige geld wil ik graag uitgeven aan iets waarmee ik nog wat extra geld kan verdienen, ik denk er nog over na.”

3

Voedselzekerheid en zorg voor het milieu

©Isabel Corthier/Caritas International

Agro-ecologie: Sahel

De Sahel heeft meer dan 105 miljoen inwoners. Een vierde van hen leeft in voedselonzekerheid en 20% in extreme armoede. Conflicten, en klimaatverandering met chronische voedselcrisis tot gevolg, hebben de veerkracht van de bevolking verminderd. De bevolkingsgroei (gemiddeld 3% per jaar) doet de druk op de natuurlijke hulpbronnen nog toenemen. Dit vertaalt zich in verwoestijning, minder vruchtbare grond (ook als gevolg van onverantwoord gebruik van chemische producten) en meer conflicten over het gebruik ervan.

Samenwerking

8 Afrikaanse en 5 Europese Caritasorganisaties, waaronder Caritas International, hebben de krachten gebundeld om de interventiecapaciteiten van partners en bevolking te versterken en zo de overschakeling naar agro-ecologie in gang te zetten. Agro-ecologie ziet Caritas als een geheel van specifieke landbouwpraktijken, gekoppeld aan een economisch model en een maatschappelijke benadering, die een antwoord kunnen bieden op 4 van de grootste uitdagingen in de Sahel:

- Voedselzekerheid (kwantitatief en kwalitatief);
- Toegang tot een fatsoenlijk inkomen voor de boeren;
- Aanpassing aan klimaatverandering en duurzaam beheer van natuurlijk grondstoffen;
- Versterking van de sociale cohesie.

Het project wordt opgezet in 6 landen van de Sahel (Senegal, Mauritanië, Mali, Burkina Faso, Niger en Tsjaad) en in het noorden van Benin en Togo, die in dezelfde agro-klimatologische zone liggen en te kampen hebben met gelijkaardige omstandigheden. Het loopt van oktober 2018 tot december 2020.

“Agro-ecologie heeft enorm veel voordelen, maar er is nog steeds een grote nood aan meer onderzoek, capaciteitsversterking en innovatie. Daarnaast zijn er ook simpele technieken die op de ene plaats gekend zijn, elders niet. Daarom is het heel belangrijk om regelmatig ervaringen en goede praktijken uit te wisselen met andere boeren.”

Nicolas Lieutenant, projectbeheerder

Capaciteitsopbouw

4.000 producenten en 50 landbouworganisaties worden begeleid bij de uitvoering van agro-ecologische activiteiten. Bijzondere aandacht gaat naar de actieve deelname van jongeren (15%) en vrouwen (40%), sleutelfiguren in de bijdrage aan voedselzekerheid. Daarnaast verhoogt Caritas via dit project de competenties van 77 medewerkers van haar Afrikaanse partners. De plattelandsgemeenschappen en consumenten zullen indirect baat hebben bij de verbetering van de leefomstandigheden in hun gebied. De lokale, nationale, regionale en internationale actoren die agro-ecologie promoten zullen ook hun voordeel halen uit het project door de uitwisselingen en partnerschappen die worden opgezet (onderzoekscentra, universiteiten, gemeentelijke technische diensten, lokale middenveldorganisaties en bestaande netwerken, internationale ngo's, leden van het Caritasnetwerk).

© Isabel Corthier / Caritas International

Strijd tegen ontbossing: Niger

De Diffa-regio in het zuiden van Niger is het toevluchtsoord voor heel wat vluchtelingen uit Nigeria en voor Nigerese ontheemden (september 2019: 260.000 ontheemden volgens UNHCR). In de streek is er weinig bebossing. Met het grote aantal mensen dat erbij gekomen is, is het volume hout dat gekapt wordt om eten te koken enorm toegenomen. De lokale bevolking en de vluchtelingen gebruiken eenvoudige constructies om eten te koken. De meest verspreide techniek is die van de 'drie stenen', waarbij veel hout gebruikt wordt dat eigenlijk maar voor 15% rendeert.

Sensibilisatie, milieuvriendelijke kachteltjes, bomen planten

Met de steun van Leefmilieu Brussel gaan we de strijd aan tegen de ontbossing. We sensibiliseren rond milieu en de link tussen houtkap en klimaatverandering. We tonen aan de gezinnen hoe ze met minder hout evengoed kunnen koken met lokaal geproduceerde gesloten kachteltjes in klei of metaal. Met de

gemeenschap werken we aan herbebossing. *“Bijzonder positief is toch wel de samenwerking tussen overheid (technische diensten en administratie), lokale chefs, vrouwen die als tussenpersoon fungeren en de lokale bevolking.”* Aan het woord, Nicolas Lieutenant, projectverantwoordelijke. *“Dat de houtconsumptie met 50% is gedaald is een bijzonder mooi resultaat. Het enthousiasme van de bevolking en de harmonieuze samenwerking tussen vluchtelingen, verplaatste personen en lokale bevolking, is daar niet vreemd aan.”*

Realisaties

- 5 ambachtslui kregen een vorming voor het maken van metalen kachteltjes en er werden 2 ateliers ingericht.
- 15 vrouwen kregen een vorming voor het maken van kachteltjes uit klei. Zij geven hun kennis door aan anderen.
- Er werden 3.761 kachteltjes in klei en 1.000 kachteltjes in metaal in gebruik genomen.
- De consumptie van hout is met 50% gedaald in de betrokken gemeenschappen.
- De bevolking plantte 2.000 fruitbomen en 2.000 schaduwrijke bomen.

© Caritas Niger

4 Empowerment in een wereld in beweging

Stuurgroep

Van 7 tot 10 oktober 2019 komt voor een tweede maal de stuurgroep van het programma EMMo (Empowerment in een wereld in beweging) in Brussel samen. De kern van dit programma gaat om meer Voedselzekerheid via het ontwikkelen van de organisatorische en technische capaciteiten van mensen en gemeenschappen. Het wordt gefinancierd door DGD, Caritas International en Commission Justice et Paix (CJP), geïmplementeerd in België door Caritas International en CJP en in de partnerlanden (Burundi, Ethiopië, Haïti, Niger, DR Congo en Rwanda) door de partners van Caritas International.

Het overleg, waarop vertegenwoordigers en medewerkers uit de zeven betrokken landen aanwezig zijn, is in de eerste plaats een gelegenheid om met alle aanwezigen een stand van zaken op te maken van de vooruitgang, de problemen en de uitdagingen. Deze oefening is naast strategische discussies binnen Caritas en CJP en onderling met alle betrokkenen, een belangrijke stap op weg naar de formulering van een volgend programma.

©Isabel Corthier / Caritas International

Ter illustratie: realisaties in Niger

In Niger lijdt een kwart van de bevolking aan chronische voedselonzekerheid en ondervoeding. Huishoudens zijn hier meestal groot en water is schaars, waardoor het een uitdaging is om genoeg gewassen te produceren om iedereen te voeden. De 32 dorpen waarop het programma EMMo is gericht, situeren zich rond de steden Zinder en Dakoro. De 2.500 betrokken families (18.000 individuen) behoren tot de meest kwetsbare.

Mamane SAHABIOU, 42 jaar, woont in Lallachi Droum.

6 jaar geleden ben ik getrouwd. Ik heb twee kinderen. Om mijn familie te kunnen onderhouden was ik verplicht elk jaar weer opnieuw naar Nigeria te vertrekken. God alleen weet hoe slecht we daar behandeld worden. Maar vandaag ben ik een gelukkig man. Het boren naar water, een motorpomp, landbouwbenodigdheden, gereedschap en vooral vormingen rond productiemethodes die ik van CADEV (Caritas Niger) heb gekregen, maken dat ik onafhankelijk geworden ben. Ik moet niet meer vertrekken. De gewassen die ik kweek zorgen ervoor dat ik voor onze eigen noden kan instaan. Ik verkoop een deel van de groenten en met het geld kan ik levensnoodzakelijke goederen kopen. Sinds 2017 heb ik mijn dorp niet meer verlaten. Ik ben een gelukkig man.

© Caritas Niger

Enkele resultaten voor 2019 in Niger

Land- en tuinbouw verbeteren

- Er zijn 4 landbouwscholen voor volwassenen opgestart. 64 mannen en 36 vrouwen hebben nieuwe technieken aangeleerd (gebruik van verbeterd zaaigoed, uitdunnen van plantgoed, basisbemesting), elk van hen heeft op het einde van de lessenreeks een kar, een hak en een ezel voor tractie gekregen.
- 215 vrouwen en 376 mannen die groenten kweken, hebben vorming gekregen rond o.a. bemesting, plantdichtheid, productie van biologische insectenbestrijders uit lokale producten (pepers, tabak, zeep).
- De vier winkels die in 2018 geopend werden om boeren toegang te geven tot de nodige land-en tuinbouwproducten, zijn opnieuw bevoorrad. Lokale comités krijgen de nodige vorming en staan in voor de verkoop.

Capaciteiten van gemeenschappen versterken

- 1.772 vrouwen en 653 mannen hebben vorming gekregen rond het beheer van graanbanken, het opzetten van een solidair doorgeefstelsel van geitjes (habbanaye), het produceren van arachideolie.
- In samenwerking met de lokale overheid zijn 8 alfabetiseringscentra opgericht. 343 mannen en 397 vrouwen hebben les gevolgd. De lokalen (opslagruimtes) zijn door de plaatselijke bevolking gebouwd. Het programma betaalt het didactisch materiaal, de uitrusting en het loon van de lesgevers.

Preventie op het vlak van ondervoeding

- 40 gezondheidswerksters, in samenwerking met de gezondheidscentra, blijven sensibiliseren (858 sessies) rond o.m. voeding, hygiëne, borstvoeding, gezondheidsvoorzieningen. Ze geven ook kookdemonstraties (813 sessies) om een voedzame pap te maken op basis van voedingsmiddelen die lokaal aanwezig zijn. 21.794 vrouwen en 4.475 mannen nemen eraan deel. Er worden ook 26.649 kinderen gescreend op ondervoeding. 315 kinderen blijken gematigd, 76 zwaar ondervoed te zijn. Ze hebben de nodige zorgen gekregen.
- Er zijn drie autonome waterpunten geïnstalleerd met een beheerscomité.

Inkomsten diversifiëren

- Het aantal dieren (geiten en kleinvee) binnen het solidaire doorgeefstelsel habbanaye is van 1.194 naar 1.930 opgeklommen.
- Er zijn 2 multifunctionele energieplatformen geïnstalleerd met zonnepanelen. Ze worden gebruikt voor een koelkast, het opladen van batterijen, een lastafel, machines (o.a. mixer, molen,), een T.V en video-toestel voor de gemeenschap. Het zijn vrouwen die de panelen beheren.

Opdat niemand achterblijft

Asiel en migratie

© P. Willot / Caritas International

© Isabel Corthier / Caritas International

02

1

Opvang mensen met een zeer kwetsbaar profiel

Medische problemen

Opvangcentrum Scherpenheuvel

Ter herinnering: in maart 2018 beslist de regering dat het noodopvangcentrum voor verzoekers internationale bescherming in Scherpenheuvel dicht moet. De sluiting is voorzien op 30 september maar op 20 september 2018 vraagt Fedasil of Caritas het centrum toch wil openhouden tot juni 2019 omwille van het weer stijgende aantal asielaanvragen en het tekort aan opvangplaatsen. In overleg met Fedasil zal Caritas zich nog meer dan vroeger richten tot personen met een zeer kwetsbaar profiel: het gaat dan vooral om mensen met een psychiatrische problematiek, een mentale en/of fysieke beperking, grote gezinnen, alleenstaande mama's.

2019 is dan ook een jaar waarin heel wat nieuwe collega's worden opgeleid. Een deel van het bestaande personeel had immers al ontslag genomen in 2018 voor het nieuws van de heropstart bekend werd. We starten onze hernieuwde werking met een opvangcapaciteit van 144 personen i.p.v. de vroegere 174. De conventie van 6 maanden wordt in juni 2019 omgezet naar een overeenkomst van onbepaalde duur maar wel nog altijd onder de noemer 'tijdelijke opvangplaatsen', m.a.w. het centrum kan openblijven zolang er nood is aan extra opvangplaatsen.

"De gezondheidsproblemen zijn omvangrijk", zegt verpleegkundige Hanane. Marisa beaamt. "De huisarts komt twee keer per week langs, maar er is zoveel te doen dat ik als extra verpleegster werd aangenomen. Ik ben heel blij om voor Caritas te kunnen werken. 18 jaar geleden werd ik zelf nog als vluchteling begeleid door iemand van Caritas. Nu is de cirkel rond."

"Opvangcentra moeten sluiten en weer opengaan zonder een duidelijk toekomstperspectief. Het asielbeleid doet aan kortetermijndenken. In 2019 was dat jammer genoeg niet anders."

Gitte Claeyns, verantwoordelijke opvangcentrum Scherpenheuvel.

©Caritas International

Badra, 41 jaar. Samen met haar dochter verblijft ze in het opvangcentrum Scherpenheuvel.

"Door de reis naar België was mijn dochter Atifa heel ernstig verzwakt en moest ze worden opgenomen in UZ Leuven. Vanuit Leuven werd ik naar het opvangcentrum van Scherpenheuvel doorverwezen wat ik moeilijk kon begrijpen. Ik heb namelijk familie in Oudenaarde en dan sturen ze mij naar de andere kant van het land."

Ondertussen ben ik wel tevreden in Scherpenheuvel. Er zijn medische zorgen voor mijn dochter, ik ga naar de Nederlandse les en mijn dochter gaat sinds enkele weken naar een zorginstelling waar ze al heel veel nieuwe dingen geleerd heeft. Maar alles duurt zo lang in België. Al meer dan een jaar wacht ik op een interview bij het Commissariaat Generaal voor Vreemdelingen en Staatlozen."

Ik heb nog een man en vijf kinderen in Palestina. Ik had nooit gedacht dat ik zo lang van hen gescheiden zou zijn en ik mis hen elke dag. Soms is dit echt ondraaglijk voor mij. Gelukkig kan ik dan even mijn hart luchten bij Hakima, Hanane of een andere medewerker. Ik weet dat de medewerkers en mijn advocaat alles doen wat ze kunnen voor mijn dossier, maar soms is dat niet genoeg. Ik hoop heel hard dat ik snel goed nieuws ontvang zodat ik eindelijk een goede toekomst kan bieden aan mijn kinderen."

Opvang eengezinswoningen Antwerpen

Sinds juli 2017 beheert Caritas International ook 19 opvangplaatsen voor personen/gezinnen in een individuele woonst waarvan minstens één gezinslid een zware medische problematiek heeft. Zij worden begeleid zolang hun procedure 'verzoek om internationale bescherming' loopt. In 2019 was dat tussen de drie maanden en twee jaar.

Alleenstaande vrouwen en moeders Louvranges

De Logis de Louvranges is een locatie met 21 appartementen voor kwetsbare vrouwen met of zonder kinderen. De vrouwen worden er individueel begeleid maar er worden ook collectieve activiteiten georganiseerd, mede mogelijk gemaakt door een ploeg enthousiaste vrijwilligers.

De vrouwen in de Logis zijn vaak getekend door hun verleden. Discriminatie, agressie, (seksueel)misbruik in hun thuisland of tijdens hun vlucht zijn daar meestal deel van. Ze willen het verleden achter zich laten maar hebben nog gezinsleden, familie of vrienden in hun land van herkomst, mensen waarvan ze houden en om wie ze zich zorgen maken. Ze missen hun 'thuis', hun cultuur die hen

ook veel mooie dingen heeft bijgebracht, worstelen met het verlies van identiteit.

Nathalie Braun, verantwoordelijke: *"In de Logis geven we de vrouwen de kans om met elkaar in gesprek te gaan over gevoelige thema's zoals de rechten van de vrouw. We merken dat wanneer vrouwen de kans krijgen om zich in te zetten bij activiteiten die de rechten van de vrouw verdedigen, zij er sterker uitkomen. Ze vinden opnieuw de kracht die hen door geleden geweld ontnomen werd. Op 24 november hebben we samen met hen deelgenomen aan de manifestatie tegen het geweld op vrouwen. Sommigen aarzelen om zich in het openbaar te manifesteren maar anderen hebben geen seconde getwijfeld en zijn onmiddellijk aan de slag gegaan om de boodschappen die ze willen overbrengen op spandoeken aan te brengen."*

Fatoumata (pseudoniem), bewoonster van een appartement in Louvranges.

"Het gebeurt soms dat een vrouw geslagen wordt door een man op een openbare plaats, zoals de markt. Als hij zegt dat het zijn eigen vrouw is, zal niemand haar verdedigen. Dan is het ok. Vroeger vond ik dat allemaal normaal, zelfs als ik er zelf onder leed. Ik ben zelf besneden, maar mijn dochter wou ik hiervan sparen. Ik was echt bang. Er zijn meisjes die hieraan sterven. Veel vrouwen hebben het land al verlaten, maar we houden contact met de mensen daar. Ik heb de indruk dat er toch iets begint te bewegen."

Kerncijfers Logis de Louvranges 2019

- Aantal nieuwe bewoners: 17 vrouwen met of zonder kinderen.
- Uitstroom van vrouwen (met hun eventuele kinderen):
  - > 2 vrouwen gaan naar een aangepast verblijf.
  - > 15 vrouwen vertrekken omdat hun procedure in België afgerond is:
    - 9 krijgen een vluchtelingstatuut; 2 worden herenigd met hun gezin; 1 wordt geregulariseerd om medische redenen; 2 krijgen een bevel om het grondgebied te verlaten; 1 vrouw moet haar procedure internationale bescherming elders verder zetten.
  - > 80% van de mensen die ons verlaten krijgen een statuut waardoor ze in België kunnen blijven.

© Caritas International

2 Overgangsfase naar zelfstandig wonen

Wanneer de erkenning als vluchteling een feit is, moeten nieuwkomers de overstap maken vanuit de opvang, naar zelfstandig wonen. Voor mensen met een kwetsbaar profiel is de uitdaging des te groter. O.a. met de steun van Fedasil, kunnen we hen tijdens een overgangsfase intensief begeleiden in een 'transitwoning' en hen de nodige handvaten aanreiken opdat ze hun plaats kunnen innemen in onze samenleving.

Kwetsbaar profiel: Luik, Brussel, Mechelen

We hebben zes maanden tot een jaar de tijd om de voorwaarden te scheppen die erkende vluchtelingen (of mensen met een hoge kans op erkenning) toelaten zelfstandig te leven. *"Het probleem is dat de verschillende Belgische diensten sterk versnipperd, ontoegankelijk en/of weinig flexibel zijn. Diensten wijzen snel naar elkaar door in plaats van mensen meteen de juiste informatie te geven. Onze rol is om vluchtelingen op het terrein te begeleiden en het contact met de publieke dienstverlening te vergemakkelijken, opdat deze diensten ook rekening houden met deze doelgroep."* Ariane Dewandre, coördinatrice van het project.

We werken ook aan het herstel van vertrouwen en waardigheid van deze mensen door samen te werken met culturele medewerkers en vrijwilligers in te zetten om ontmoeting en uitwisseling te bevorderen. De zoektocht naar een woning op de private huurmarkt is van cruciaal belang. Daarnaast zetten we sterk in op het aanleren van een nationale taal en het vinden van werk: drie belangrijke sleutels tot integratie die sterk met elkaar verbonden zijn.

Caritas International beschikt over 122 'transitplaatsen' in 36 woningen verdeeld over Luik, Brussel en Mechelen. Sinds april 2016 hebben we 530 mensen begeleid. Ongeveer 95% van de mensen kunnen we naar een eigen woning toeleiden. Meer dan de helft van de mensen kan in dezelfde stad blijven wonen wat belangrijk is omwille van de continuïteit van hun netwerk.

Jadallah, bewoner transitappartement Mechelen.

"Ik heb samen met Caritas een actieplan gemaakt voor de toekomst. Nederlands leren, een cursus integratie, naar de VDAB, een opleiding volgen en werk zoeken. We gaan stap voor stap."

©Caritas International

Zware medische problemen

In Mortsel (Antwerpen) beschikken we over 10 plaatsen voor zwaar hulpbehoevende vluchtelingen en hun gezin. We proberen voor hen een aangepaste plaats binnen het Belgische zorglandschap te vinden wat niet evident is. Sylvia Servranckx, coördinatrice: *"Er wordt o.a. te weinig ingezet op toekomstoriëntatie voor mensen met een psychiatrische problematiek. Het is ondoenbaar om deze mensen binnen de zes maanden te oriënteren naar beschut en/of begeleid wonen."*

In 2019 werden er binnen het High Care project in Mortsel in totaal 32 personen gehuisvest, waarvan 22 volwassenen en 10 kinderen. Door de verzaaging van het opvangnetwerk worden er in 2019 ook een aantal verzoekers internationale bescherming met een zware medische problematiek in het project opgenomen.

Niet-begeleide jongeren

Caritas richt zich hier tot jongeren tussen de 16 en 18 jaar die een verblijfsstatuut hebben verworven. Ze verblijven alleen of per twee samen in onze zogenaamde 'transit' studio's of - appartementen. De begeleiding gebeurt door een educatief team.

In Brussel gaat het in 2019 om 28 jongeren, in Luik worden 26 minderjarigen begeleid.

3 Integratie

© Isabel Corthier / Caritas International

Caritas Luik

Begeleiding huisvesting

Bij gebrek aan subsidiëring is het Caritas Housing-café in Luik het enige dat nog actief is in België. Het richt zich tot erkende vluchtelingen of mensen met een subsidiaire bescherming die al een traject hebben gevolgd bij Caritas. Het team bestaat uit een regionale coördinatrice, een integratiecoach, een interculturele medewerker en 7 actieve vrijwilligers.

We werken op twee niveaus. Enerzijds informeren en begeleiden we de mensen op hun zoektocht naar huisvesting (huisbezoek, administratie, contract, huurwaarborg), anderzijds proberen we huiseigenaars te sensibiliseren om hun pand aan ons doelpubliek te verhuren.

Caritas International heeft zich in dit verband aangesloten bij de campagne 'Propriétaire solidaire' (solidaire eigenaar), een samenwerkingsverband van de stad Luik met zowel openbare als private initiatieven. *"De afgelopen jaren is de privé huurmarkt de enige hoop voor heel wat kwetsbare huurders. Er zijn jammer genoeg niet genoeg sociale woningen om aan de grote vraag te voldoen"*, legt Catherine Henrotte, verantwoordelijke voor onze werking in Luik, uit. Het initiatief 'Propriétaire solidaire' probeert de vooroordelen tegenover kwetsbare huurders weg te werken. Deelnemende organisaties kunnen kandidaat-huurders aanbrenge. De coördinatrice van het project zoekt in het aanbod van eigenaars en doet een voorstel. Een vertegenwoordiger van de organisatie treedt op als bevoorrechte

contactpersoon tussen eigenaar en de potentiële huurder(s). Dat stelt de eigenaar gerust en geeft ons tegelijkertijd de mogelijkheid om de belangen van de toekomstige huurder te verdedigen. Een van de grote uitdagingen is het vinden van betaalbare menswaardige woningen met drie of meer slaapkamers in het kader van gezinshereniging.

Kerncijfers Housing Café in 2019

- 87 personen bezoeken het Housing Café.
- 26 gezinnen/alleenstaanden hebben een logement gevonden (89 volwassenen en kinderen).
- 24 mensen hebben een onderdak gevonden dankzij een voorstel van een eigenaar die ons gecontacteerd heeft.

Lokaal integratie-initiatief (LII)

We werken al geruime tijd rond integratie en interculturaliteit met onze verschillende doelgroepen (niet-begeleide minderjarigen, bezoekers van het Housing-café en mensen met een kwetsbaar profiel in onze opvang). Dankzij de toekenning van een financiering door het Waals gewest in 2019, voor alfabetisering, sociaal-juridische permanenties en interculturaliteit kunnen we vanaf september onze werking en ons doelpubliek verruimen. Nieuwkomers en mensen die hier al langer verblijven krijgen nu de mogelijkheid om verschillende fases van integratie te doorlopen binnen dezelfde structuur. De subsidiëring loopt over twee jaar. Na een positieve evaluatie kan onze werking in Luik een officiële erkenning als Lokaal integratie initiatief (LII) krijgen.

“We zijn in onze opdracht geslaagd als mensen zich veilig voelen op de plek waar ze zijn terecht gekomen. Als ze vorderingen maken en zich hier een toekomst kunnen voorstellen.”

Catherine Henrotte, coördinatrice van het Caritasteam in Luik.

Op de sociale dienst kunnen mensen terecht voor sociale, juridische en administratieve ondersteuning en indien nodig verwijzen we door naar andere dienstverlening. Van september tot eind 2019 worden 46 dossier behandeld. Onze taallessen Frans – zeer belangrijk voor integratie en het vinden van werk – richten zich tot mensen met weinig scholing (alfabetisering). In september starten we met 2 groepen van 15 personen, ze krijgen elk 12 uren les per week: een basisgroep Franse conversatie in alledaagse situaties (de bus nemen, zich voorstellen, op consultatie bij de dokter, ...) en een iets meer gevorderde groep die mondeling al sterk genoeg is om ook te leren schrijven. Dankzij de extra financiering hebben we nu ook meer middelen om activiteiten op te zetten die Luikenaars en mensen met een migratieachtergrond samenbrengen. Er zijn al verschillende contacten gelegd met wijkorganisaties, een bejaardenhuis en studenten opvoeders met het oog op o.a. de organisatie van een sportevenement en een wijkfeest in de wijk Sint-Walburga.

Hervestigde vluchtelingen

Hervestiging bestaat erin vluchtelingen, bij gebrek aan bescherming en toekomstperspectieven in hun eerste opvangland, over te brengen naar een land waar ze een duurzaam verblijfsrecht krijgen. Het project Peer2Peer (van gelijke tot gelijke) dat in 2018 werd opgestart, omvat drie collectieve luiken met het oog op het bevorderen van de integratie van hervestigde vluchtelingen.

- Ateliers persoonlijke ontwikkeling zijn collectieve en interactieve sessies rond psychosociale thema's en burgerschap. 198 personen hebben deelgenomen aan één of meerdere van de 17 ateliers rond 5 verschillende thema's (412 aanwezigheden). We stellen vast dat dezelfde personen deelnemen aan verschillende ateliers wat aantoont dat mensen gemotiveerd en enthousiast zijn.
- Het online informatieplatform is een gesloten facebook-groep waar mensen informatie kunnen uitwisselen in hun eigen taal. De online-groep 2019 telt 79 personen.
- Het ambassadeursprogramma voorziet de vorming van tien ambassadeurs. Het gaat om hervestigde vluchtelingen die langer dan twee jaar in België wonen en voldoende Nederlands of Frans spreken. We willen hiermee hun ervaringen en competenties valoriseren en onze werking optimaliseren.

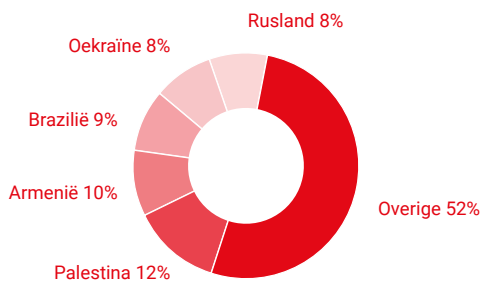
© Caritas International

4 Ondersteuning bij re-integratie

Terugkeer vanuit België

Bij gebrek aan toekomstperspectieven in België, kiezen sommige mensen ervoor om terug te keren naar hun land. Zeker als ze al een tijdje in het buitenland hebben doorgebracht, hebben ze heel wat vragen over wat hen 'thuis' te wachten staat. Caritas International is al geruime tijd een partner van Fedasil, de Belgische overheidsinstantie die instaat voor vrijwillige terugkeer. Caritas ondersteunt in 2019, 405 personen (281 dossiers) niet alleen vóór hun vertrek, maar ook in hun land van herkomst via een lokale partnerorganisatie die de begeleiding verderzet na de terugkeer (vinden van een onderdak, betalen huur, opleiding, school voor kinderen, opzetten van een kleine onderneming).

Top 5 herkomstlanden terugkeer vanuit België

Terugkeer vanuit een ander Europees land

Caritas International is, samen met haar partners in enkele herkomstlanden, in zee gegaan in het Europese ERRIN-programma, dat re-integratieondersteuning biedt aan terugkeerders uit verschillende Europese landen. Caritas International is de referentie-organisatie voor terugkeer naar Marokko, Rusland, Oekraïne, Nepal, India, Brazilië, Nigeria, Ghana, Ethiopië en sinds 2019 ook Gambia.

De bedoeling van de samenwerking binnen ERRIN is de kwaliteit van de begeleiding te verbeteren en efficiënter te maken. Onder meer een partnerweek van 17 tot 22 juni 2019 in Brussel moet daartoe bijdragen. Naast vertegenwoordigers van onze partners uit de herkomstlanden zijn ook overheidsinstanties uit verschillende Europese landen aanwezig.

“Als je terugkomt uit Europa, denken mensen dat je rijk bent.”

Fabiana uit Brazilië, partnerweek.

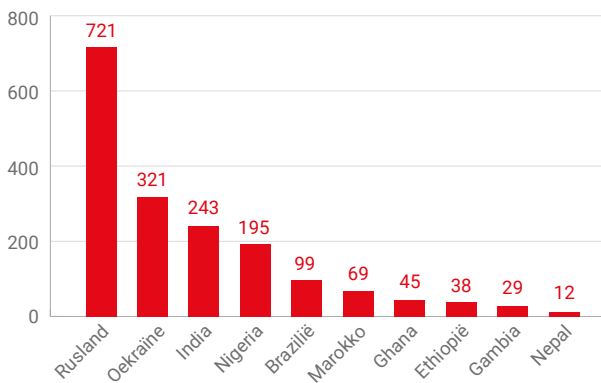
Shimray uit India tijdens de partnerweek.

“Onder bepaalde voorwaarden kunnen terugkeerders een financiële re-integratiesteun krijgen en in samenspraak met de partner ter plaatse een eigen project opstarten. Maar er zijn andere zaken die minstens even zwaar doorwegen als het financiële aspect. Je kunt niet enkel de economische kant bekijken. Ook het sociale re-integratieproces is belangrijk, bijvoorbeeld de aanvaarding door de familie. We hebben ook een peer support system, waarbij terugkeerders elkaar ontmoeten en zo wat zelfvertrouwen terugwinnen.”

© Caritas International

Aantal personen per herkomstland terugkeer 2019
ERRIN

© Caritas International

Het verhaal van Emin Sadikovic

Als alleenstaande vader vluchtte Emin in 2017, samen met zijn zesjarig zoontje en zijn eigen vader, weg uit Servië op zoek naar een betere toekomst. Eenmaal in België kwamen ze in een afgelegen opvangcentrum terecht, wat voor Emin aanvoelde als een gevangenis. Het contact met de andere bewoners verliep zeer stroef. Als bouwvakker kluste Emin op de zwarte markt geregeld bij, maar ook daar heeft hij nare herinneringen aan. Een jaar na zijn aankomst gaf hij er dan ook de brui aan, hij koos voor een vrijwillige terugkeer naar Servië.

Uitzonderlijke steun

Bij terugkeer naar een Balkanland hebben mensen geen recht op re-integratiesteun, maar in kwetsbare gevallen wordt toch een uitzondering gemaakt. Om Emin na zijn terugkeer iets meer ademruimte te gunnen, keurde Fedasil een uitzonderlijk budget goed, waarmee Caritas International Belgium in samenwerking met haar lokale partner in Servië aan de slag kon gaan. Vooral het zoontje van Emin was na de terugkeer helemaal van streek. De tocht en het verblijf in het opvangcentrum in België eisten hun tol.

Oplapwerken

Gelukkig kon Emin zijn intrek nemen in het vervallen huisje van zijn vader, die wel verblijfsdocumenten kreeg in België. Met het budget begon Emin het huis op te lappen, en hij kocht een oven die ook wordt ingezet als verwarmingstoestel. De rest van het budget spendeerde Emin aan een boiler voor de badkamer. Als de badkamer eenmaal in orde is, hoopt Emin dat zijn huis geschikt is om zijn dochter terug in huis te halen. Door een fysieke beperking verblijft zij nu verplicht in een gespecialiseerd tehuis in Belgrado. Door de heersende werkloosheid is het zeer moeilijk voor Emin om aan een baan te raken, en dus moet hij het jammer genoeg doen met kleinere klusjes in de buurt maar hij hoopt zo snel mogelijk een vaste baan te vinden.

5 Samenwerking CAW Brabantia

Voogdij niet-begeleide minderjarigen

Het team voogden van Caritas International focust ook in 2019 op drie kerntaken: de voogdij over niet-begeleide minderjarigen (NBMV's), een helpdesk voor Franstalige voogden en ondersteuning van niet-begeleide jongeren op doortocht in ons land.

Het project loopt in samenwerking met CAW Brabantia.

Kerncijfers 2019 voogdij

9 voogden organiseren:

- Voogdij over 150 minderjarigen
- Helpdesk voor Franstalige onafhankelijke voogden:
  - 5 dagen basisvorming voor voogden
  - 37 coaching sessies in kleine groepen
  - 33 individuele begeleidingssessies
  - 15 dagen voortgezette opleiding rond thema's die belangrijk zijn binnen voogdij
- Begeleiding 141 jongeren op doortocht

Niet-begeleide jongeren op doortocht

De meeste NBMV's die het Verenigd Koninkrijk willen bereiken, vragen geen internationale bescherming aan in België. Zij zijn dus aangewezen op informele netwerken die vaak incorrecte informatie verstrekken.

Met ons pilootproject, dat door Fedasil wordt gefinancierd, bieden wij samen met andere actoren werkzaam op het terrein, NBMV's oplossingen via bewustwording, informatie, training en ondersteuning (april 2019- december 2020).

Ongeveer de helft van de jongeren die naar ons doorverwezen worden, kiezen er uiteindelijk voor om een beroep te doen op de mogelijkheid internationale bescherming aan te vragen of onder voogdij geplaatst te worden.

Dankzij de gezamenlijke inspanningen van het team, Minor 'n Dako en andere partners, kunnen we verschillende niet-begeleide minderjarigen helpen die bijzonder kwetsbaar zijn en die het moeilijk vinden om meteen beroep te doen op de huidige bestaande systemen. We geven hen de kans via een laagdrempelig en kleinschalig aanbod om eerst tot rust te komen na bijzonder traumatische ervaringen.

"2019 was een druk, maar zinvol jaar", getuigt Laurence Bruyneel, coördinatrice. "Met het volledige team en de vele partners op het terrein werd steeds opnieuw naar een manier gezocht om de jongeren zo goed mogelijk te begeleiden. De solidariteit is groot, maar ook de noden van deze jongeren. We werken dus in 2020 onverminderd voort."

Sociale dienstverlening

Eerstelijnszorg

Caritas richt zich binnen de eerstelijnszorg tot elke buitenlander ongeacht zijn of haar statuut of nationaliteit. In 2019 behandelen we 713 dossiers. We constateren dat de in hoofdzaak juridische, financiële en administratieve problemen waarmee de mensen geconfronteerd worden, alsmaar complexer worden en een intensieve opvolging vragen. Ook huisvesting blijft een heikel punt. De voortschrijdende digitalisering van onze samenleving leidt tot sociale uitsluiting en verplicht ons zaken op te nemen die bezoekers vroeger zelf konden afhandelen.

© Isabel Corthier /Caritas International

© Caritas International

Gezinshereniging

Het aantal mensen dat begeleiding vraagt bij hun procedure tot gezinshereniging blijft stijgen. Caritas International organiseert in 2019 18 collectieve infosessies, waarbij 260 mensen aanwezig zijn en individuele begeleiding in 496 dossiers, waaronder 162 nieuwe. Ook 35 minderjarigen die zich willen verenigen met hun ouders en eventuele broers en zussen worden ondersteund in hun traject. Dankzij Miles4Migrants, een Amerikaanse vereniging die financiële steun vraagt in de vorm van ‘miles’ of giften aan mensen die vaak het vliegtuig nemen, hebben we de vlucht van 65 personen kunnen betalen.

Ook na aankomst van de familieleden blijven de sociaal assistenten beschikbaar voor begeleiding van de nieuwkomers. Er is een wekelijkse permanentie en indien nodig gaan ze mee op stap om problemen op vlak van administratie of huisvesting te helpen oplossen. Bij dit alles wordt vooral een vlotte integratie voor ogen gehouden en het zo snel mogelijk zelfstandig maken van betrokkenen, mede dankzij het opbouwen van een lokaal netwerk. In 2019 begeleiden we 27 herenigde gezinnen (123 personen). Dit project krijgt de steun van het kabinet Céline Frémaut, minister van huisvesting Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Vrijwillige terugkeer

Via de Internationale Organisatie voor Migratie (O.I.M.) kunnen migranten die willen terugkeren naar hun thuisland een vliegtuigticket krijgen van de Belgische overheid. In 2019 behandelt Caritas 960 dossiers. 73% betreft mensen die nooit een procedure opgestart hebben voor het krijgen van een verblijfsstatuut. 140 dossiers worden ook verder doorverwezen naar het team re-integratie met het oog op begeleiding in het thuisland (zie p.23).

Bezoek in gesloten centra

Jaarlijks worden duizenden mensen gedwongen ons land te verlaten. In afwachting van hun repatriëring, worden ze opgesloten in een gesloten centrum. Caritas verzet zich tegen elke vorm van detentie om migratieredenen maar om deze mensen uit hun isolement te halen, vinden we het belangrijk dat onze organisatie deze gesloten centra bezoekt.

Dat gebeurt door een team van 3 sociaal assistenten die 1 keer per week langsgaan in het repatriëringscentrum 127bis in Steenokkerzeel. Vanaf september 2019 komt daar ook het gesloten centrum voor alleenstaande vrouwen in Holsbeek bij dat nieuw is.

Onze sociaal assistenten bieden een luisterend oor, informeren over rechten en juridische mogelijkheden en evalueren de detentieomstandigheden. Ze maken samen met bezoekers van andere organisatie deel uit van een steunplatform dat in 2019 een rapport uitbrengt over de kwetsbaarheid van personen in detentie en het belang van een voorbereiding op het leven na terugkeer (www.caritasinternational.be - thematische publicaties).

“Veel mensen hebben het moeilijk omdat ze niet weten wat er gaat komen en voor hoe lang ze opgesloten worden.”

Melissa, bezoeker gesloten centra

Opdat niemand achterblijft

Beleidsbeïnvloeding

© Caritas International

03

© Karen Nachtergaele

Verkiezingen: nieuwe kansen

2019 is een verkiezingsjaar in België en in de Europese Unie. De uitslagen van die federale en Europese verkiezingen maken de vorming van de verschillende regeringen niet evident en dragen zeker niet bij aan de stabiliteit van het politieke landschap in België. De verkiezingsuitslagen van mei wijzen ons op opmerkelijke verschillen tussen Vlaanderen, Wallonië en Brussel maar ook op een gepolariseerde samenleving. De daaruit voortvloeiende politieke realiteit heeft uiteraard een impact op onze advocacystrategie, stelt ons voor uitdagingen, maar biedt ook kansen.

Zo zien we dat sommige beleidsmakers worden herkozen, maar ook dat er heel wat nieuwe bijkomen. Dit biedt onze organisatie de mogelijkheid om tijdens de verkiezingscampagnes (eerste helft van het jaar) enerzijds actief te gaan sensibiliseren rond politieke thema's en vervolgens om nieuwe verkozenen te ontmoeten (tweede helft van het jaar).

Migratie en ontwikkeling

De meeste doelstellingen die we aan het begin van het jaar vooropstellen, hebben we bereikt. We publiceren ons Common Home-rapport dat het resultaat is van een samenwerking met Jean-Michel Lafleur en Abdeslam Marfouk van de Universiteit van Luik. In dit rapport illustreren we de obstakels die migranten verhinderen om ten volle bij te dragen aan de ontwikkeling van België. We zetten een brede social media campagne op die een groot bereik kent. Daarin kaarten we kernthema's aan als migratie en inclusie. We zijn uitdrukkelijk zichtbaar in traditionele media en publiceren meerdere interviews rond actuele thema's als arbeidsmigratie en voedselsoevereiniteit, zowel met een focus op landen in het Globale Zuiden waar Caritas International actief is (zoals Niger en Congo), als op België. We organiseren een wedstrijd voor jonge journalisten, meerdere politieke podiumdiscussies, bijeenkomsten en activiteiten, zowel met partners uit het Caritasnetwerk als daarbuiten (universiteiten, bedrijven, diaspora-organisaties en maatschappelijke organisaties).

Beleidsanalyse vanuit ons concrete Werkveld

De bron voor veel van deze initiatieven blijft onze beleidsanalyse. Concreet betekent dit luisteren naar wat onze collega's op dagelijkse basis ervaren, kijken wat de verbanden zijn met politieke besluitvorming, en proberen deze laatste te beïnvloeden zodat allerhande moeilijkheden zo structureel mogelijk kunnen veranderd worden. In 2019 ligt daarbij een grote klemtoon op veilige en legale toegangswegen voor migranten (toegangswegen zoals gezinshereniging en hervestiging) én op de externe dimensie van Europa's migratiebeleid. Deze thema's worden steevast aangekaart zowel op campagne- als op belangenbehartigingsniveau.

Samenwerking

In 2019 staan we in contact met 176 verschillende beleidsmakers op verschillende politieke niveaus. Daaruit vloeien 45 politieke initiatieven voort. Bovendien verklaren 21 beleidsmakers dat ze zich in hun professionele praktijk versterkt voelen door onze interpellaties. Dit is een record voor dit derde jaar dat we aan beleidsbeïnvloeding doen. Dit laat zich voornamelijk verklaren door de electorale context die ons zoals hoger vermeld toelaat om nieuwe verkozenen te bereiken, maar ook door de vele gezamenlijke initiatieven die we organiseren samen met de collega's van partnerorganisaties Commission Justice & Paix, Caritas Europa, CNCD en 11.11.11 – organisaties die we hier nogmaals uitdrukkelijk willen bedanken. De doorgedreven politieke samenwerking van de voorbije jaren begint zijn vruchten af te werpen.

Opdat niemand achterblijft

Educatie

04

Educatieve fiches

Het streven naar duurzaamheid is iets wat je terugvindt in alle activiteiten van Caritas, dus ook in ons educatief werk. Naast het geven van workshops waarin we jongeren kennis laten maken met bepaalde thematieken rond migratie, zijn we voortdurend op zoek naar manieren om ons werk te consolideren en leerkrachten zo goed mogelijk te ondersteunen in hun lespraktijk.

Om die reden bundelen we in 2019 onze expertise in 9 pedagogische fiches. 9 thematische modules waarin we leerkrachten ondersteunen in het lesgeven over asiel en migratie. Lesgeven over deze thema's is immers niet altijd evident. Voor een leerkracht is het dan extra belangrijk gewapend te zijn met de nodige kennis en methodieken om deze onderwerpen in de klas te behandelen. De fiches worden in 2019 bijna 500 keer gedownload!

Schoolproject

Ook in andere projecten staat duurzaamheid centraal. Met onze schoolprojecten begeleiden we een school gedurende een volledig schooljaar. Samen met onze partners Commission Justice et Paix en La Croix Rouge de Belgique dompelen we leerlingen én leerkrachten helemaal onder in de thematiek van migratie, grondstoffen en conflicten. In 2019 begeleiden we samen de school Saint-Luc uit Luik. 50 leerkrachten krijgen een vorming en 650 leerlingen volgden in dit kader een workshop. *"Dit was een enorm rijk project. Niet alleen op menselijk vlak, maar het heeft ook bijgedragen tot een beter begrip van de mondiale uitdagingen."* Aan het woord is Anne, leerkracht die het project opvolgde.

Vorming 'Migratie en conflict'

Binnen onze vorming 'Migrations et conflits - De la RD Congo à la Belgique' doen we leerkrachten en andere geïnteresseerden stilstaan bij de problematiek van grondstoffenconflicten en de link met migratie. We geven handvaten om hier vervolgens eventueel zelf met eigen leerlingen aan de slag te gaan. Deze vorming wordt drie keer georganiseerd. We bereiken hiermee een grote groep geïnteresseerden waaronder 20 leerkrachten.

En verder...

Onder het motto 'never change a winning team' gaan we ook in 2019 met heel wat bestaande projecten gewoon verder:

- We bereiken opnieuw 1165 jongeren met onze workshop Between2worlds.
- Nog maar eens 713 Belgische kinderen en jongeren schrijven brieven naar Syrische leeftijdsgenoten in Libanon in het kader van het project 'Jongeren op de vlucht'.
- 29 leerkrachten bestellen onze educatieve tool 'Inclu Acto!'

"Geef nooit op. Indien je dromen hebt, jaag ze na!"

De Belgische Amir in een brief aan een jonge Syrische vluchteling

Collage tentoonstelling leerlingen Saint-Luc in het kader van het schoolproject

Programma's asiel en migratie in België

Titel van het project	Doelstellingen	Periode	Financiers	Rechtstreeks aan het project verbonden kosten 2019 in €
Youth in Transit Luik	Begeleiding naar een zelfstandig leven, overgang van materiële naar sociale en financiële steun van niet-begeleide minderjarigen.	Sinds 2016	Fedasil, Ciré	1.141.807,95
Youth in Transit Brussel	Begeleiding naar een zelfstandig leven, overgang van materiële naar sociale en financiële steun van niet-begeleide minderjarigen.	Sinds 2017	Ciré	389.992,42
High Care	Begeleiding ernstig zieke vluchtelingen bij transitie leven in België.	Sinds 2017	Fedasil	660.255,16
Transitie naar zelfstandigheid (volwassenen)	Begeleiding bij de start van een leven in België voor kwetsbare vluchtelingen.	Sinds 2016	Fedasil	1.930.746,18
Integratie: huisvesting Luik	Vluchtelingen die een statuut verworven hebben, helpen bij het zoeken naar een eerste woning op de private markt.	Sinds 2015	Eigen middelen Fedasil	241.454,92
Lokaal integratie initiatief Luik	Alfabetisering, sociaal-juridische permanenties, interculturaliteit.	Sinds 2019	Waals Gewest	54.580,78
Health Care Antwerpen	Opvang asielzoekers met medische problemen in individuele woningen.	Sinds 2017	Ciré	1.055.715,62
Individuele opvang Louvranges	Specifieke opvang van alleenstaande vrouwen en moeders met kinderen.	Sinds 2010	Fedasil, Ciré	1.523.449,05
Opvangcentrum in Scherpenheuvel	Opvang van kwetsbare asielzoekers in een collectief centrum.	Sinds 2015	Fedasil	3.666.825,34
APL Charleroi	Onderverhuring aan erkende vluchtelingen.	Sinds 2014	Eigen middelen	255.390,00
Re-integratie na vrijwillige terugkeer	Begeleiding van personen die vrijwillig naar hun land van herkomst willen terugkeren en die recht hebben op re-integratiesteun.	Sinds 2006	Fedasil, AMIF België, AMIF Europa	1.996.152,00
Sociale dienst voor buitenlandse studenten en stagiairs	Ondersteuning van studenten met een beperkt visum, ingeschreven in een universiteit of in een hogeschool.	Sinds 2014	Fonds Orval en Scourmont	32.218,27
Hervestiging: P2P (peer to peer)	Collectieve activiteiten voor hervestigde vluchtelingen, vorming ambassadeurs, facebookgroep.	Sinds 2018	Fedasil	105.887,31
Ondersteuning CAW Brabantia	Eerstelijnszorg. Voogdij.	Sinds 1974 Sinds 2005	Eigen middelen	41.411,42
Gemeenschapssponsoring – Syrische asielzoekers	Begeleiding van onthaalgroepen bij opvang 100 Syrische asielzoekers.	2018-2019	Eigen middelen	45.489,86
Financiële steun	Uitzonderlijk wordt een lening toegestaan voor gezinshereniging en huurwaarborgen.		Eigen middelen	39.307,49

Programma's noodhulp en ontwikkeling

Cofinancieringsprogramma's (private en institutionele)

Noodhulp en Heropbouw

Land	Project	Periode	Budget	Financiering	Uitgaven 2019 in €	Bijdrage van Caritas International
Burundi	Inperken van de risico's bij rampen - ERICA	2019-2021	1.475.559,00 EUR	DGD	168.921,89	0
Burundi - Niger - DR Congo	Verhoging van de weerbaarheid in crisissituaties voor kwetsbare bevolkingsgroepen - PRRC	2016-2019	5.293.689,00 EUR	DGD	83.753,57	0
DR Congo	Humanitair alarmsysteem in de Evenaarsprovincies en in Kasai	2018-2019	349.419,45 USD	UNICEF	267.488,86	12.630 USD
DR Congo	Humanitair alarmsysteem in de Evenaarsprovincies en in Kasai	2019	417.537,18 USD	UNICEF	118.122,36	40.390 USD
DR Congo	Beheer humanitair alarmsysteem	2019		OCHA	68.660,40	0
DR Congo	Promotie van digitale hulpmiddelen voor de humanitaire coördinatie in de regio Kasai - PODCH	2018-2019	1.420.000,40 EUR	DGD	1.098.999,98	0
DR Congo	Snelle interventie in Zuid-Kivu - PRERAC	2018-2019	1.192.553,83 EUR	DGD	1.110.640,44	0
Niger	Verbeterde toegang tot kwaliteitsvolle elementaire dienstverlening en basisbehoeften voor kwetsbare bevolkingsgroepen in de regio Diffa	2018-2020	1.286.541,00 EUR	DGD	961.838,19	0
Zuid-Soedan + Oeganda	Voedselzekerheid en inkomstenverwerving voor boeren en verplaatste personen uit Yei en Maridi en voor vluchtelingen in Oeganda	2017-2019	991.759,00 CHF	Swiss confederation	178.737,00	491.759 CHF
Zuid-Soedan + Oeganda	Voedselzekerheid en inkomstenverwerving voor boeren en verplaatste personen uit Yei en Maridi en voor vluchtelingen in Oeganda	2019-2020	868.192,00 USD	Swiss confederation	338.317,32	428.718 USD
Totaal					4.395.480,01	

Ontwikkeling

Land	Project	Periode	Budget	Financiering	Uitgaven 2019 in €	Bijdrage van Caritas International
Burundi	Meerwaarde creëren voor de landbouw door publieke en private financiering samen te bundelen - CREAVA	2016-2019	950.000,00	EU	403.660,66	25%
Burundi	Initiatieven voor de ontwikkeling van familiale landbouw - Mosso	2016-2019	778.000,00	BTC	178.517,23	0
Burundi	Initiatieven voor de ontwikkeling van familiale landbouw - Imbo	2017-2019	450.000,00	BTC	181.325,53	0
Burundi	Weerbaarheid van gemeenschappen in Buyenzi vergroten	2018-2021	1.715.000,00	EU	139.950,40	5%
Burundi	Lokaal ontwikkelingsproject voor de bevordering van werkgelegenheid - PDLE	2018-2021	298.874,00	Wereldbank	-	0%
DR Congo, Burundi, Rwanda, Haïti, Niger, Ethiopië, België	Vijfjarenprogramma - empowerment in een wereld in beweging - EMMo	2017-2021	12.839.807,99	DGD + 11.be + WBI	2.763.076,04	20%
DR Congo	Ondersteuning van 3 boerengroeperingen op het grondgebied Bagata bij de transformatie en commercialisatie van landbouwproducten	2018-2019	77.215,00	Enabel	71.471,00	0
Ethiopië	Weerbaarheid op vlak van economie en inkomstengenererende activiteiten	2016-2019	1.474.814,00	EU Reset	409.536,55	10%
Ethiopië	Verbeterde toegang tot drinkbaar water en hygiëne in 11 scholen Irobdistrict, Tigray	2018-2019	54.719,00	Fonds Amélie & Elisabeth (Koning Boudewijnstichting)	41.502,26	13.945 €
Ethiopië	Verbeterde toegang tot drinkbaar water en hygiëne voor de scholen in Mulguba, Tigray	2019-2020	44.000,00	Fonds Amélie & Elisabeth (Koning Boudewijnstichting)	27.923,33	4.000 €
Ethiopië	Verbeterde toegang tot drinkbaar water en hygiëne in het district Gombo	2019-2021	106.258,00	Vivaqua, Brussel Hoofdstad, Leefmilieu Brussels (consortium van financiers ; lead: Vivaqua) voor 72.922 € en Koning Boudewijnstichting (via fonds Lokumo) voor 33.335 €	34.970,73	0
Haïti	Programma Résilience Pestel et Corail - RESPEC	2018-2021	50.047,00 (consortium van 3.000.000 € met CD-Jérémie, CRS en CESVI)	Consultancy contract met CRS voor een project gefinancierd door de EU - Europees Fonds voor Ontwikkeling	13.402,75	0
Niger	Ondersteuning bij de verspreiding van verbeterde kachelstijlen en alternatieve manieren om te koken bij de gastgemeenschappen en vluchtelingen in de streek van Diffa	2018-2019	135.200,00	Leefmilieu Brussels	135.200,00	0
Totaal					4.400.536,48	

Programma's met eigen fondsen

Noodhulpprogramma's met het Caritasnetwerk

Land	Crisis	Uitgaven 2019 in €
Burkina Faso	Voedseltekort	15.000,00
DR Congo	Vluchtelingen	100.291,04
Ethiopië	Voedseltekort	48.173,93
Haïti	Heropbouw na cycloon Matthew	190.262,95
Jordanië	Humanitaire crisis (vluchtelingen Midden-Oosten)	108.657,09
Laos	Overstromingen	4.400,00
Libanon	Humanitaire crisis (vluchtelingen Midden-Oosten)	39.559,68
Mozambique	Cycloon Idai	50.030,25
Syrië (Kuststreek)	Humanitaire crisis	43.762,49
Zimbabwe	Cycloon Idai	100.000,00
Totaal		700.137,43

© Isabel Corthier

Socio-economische projecten

Caritas International financiert een aantal activiteiten waarvoor geen tussenkomst is van institutionele financiers.

Land	Aantal	Uitgaven 2019 in €
Ethiopië	1	36.843,66
Filipijnen	2	205.307,41
Irak	1	50.347,89
Libanon	2	116.320,03
Niger	3	221.678,09
Oeganda + Zuid-Soedan	2	9.354,55
Palestina	1	22.007,20
Totaal	12	661.858,83

Capaciteitsopbouw Caritaspartners

Caritas International versterkt Caritaspartners door steun te verlenen voor vorming en voor de uitbouw van hun structuur.

Land	Organisatie	Uitgaven 2019 in €
Armenië	Caritas Arménie (via Caritas Europa)	20.000,00
Ethiopië	Caritas Ethiopië	25.000,00
Haïti	Caritas Haïti	15.327,00
Niger	Caritas Niger (Groep Sahel-Senegal)	4.140,31
Syrië	Caritas Syrië	23.564,00
Totaal		88.031,31

Partnerschapsprojecten

Met een aantal Belgische verenigingen heeft Caritas International een samenwerkingsverband voor de realisatie van projecten die overeenstemmen met haar visie en missie.

Land	Aantal projecten	Uitgaven 2019 in €
Benin	1	14.530,25
Burkina Faso	1	2.959,00
Burundi	1	6.024,20
Cambodja	1	3.622,00
DR Congo	1	85.651,81
Ethiopië	1	2.700,00
Filipijnen	1	11.231,49
Haiti	1	41.643,73
India	1	2.365,73
Libanon	1	8.700,00
Mali	1	21.147,05
Niger	1	24.330,00
Nigeria	3	2.500,00
Rwanda	3	22.649,00
Senegal	3	852,69
Syrië	3	18.500,00
Tanzania	3	9.021,30
Zuid-Afrika	9	20.125,41
Totaal	36	298.553,66

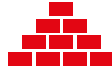

Internationale samenwerking

Ontwikkeling

Noodhulp
Heropbouw

Noodhulp
Heropbouw
Ontwikkeling

Afrika

Benin*
Mali*
Nigeria*
Rwanda
Senegal*
Tanzania*
Zuid-Afrika*

Azië

Cambodja*
Filipijnen
India*

Europa

Armenië

Midden-Oosten

Irak
Palestina

Afrika

Mozambique
Zimbabwe

Azië

Laos

Midden-Oosten

Jordanië

Afrika

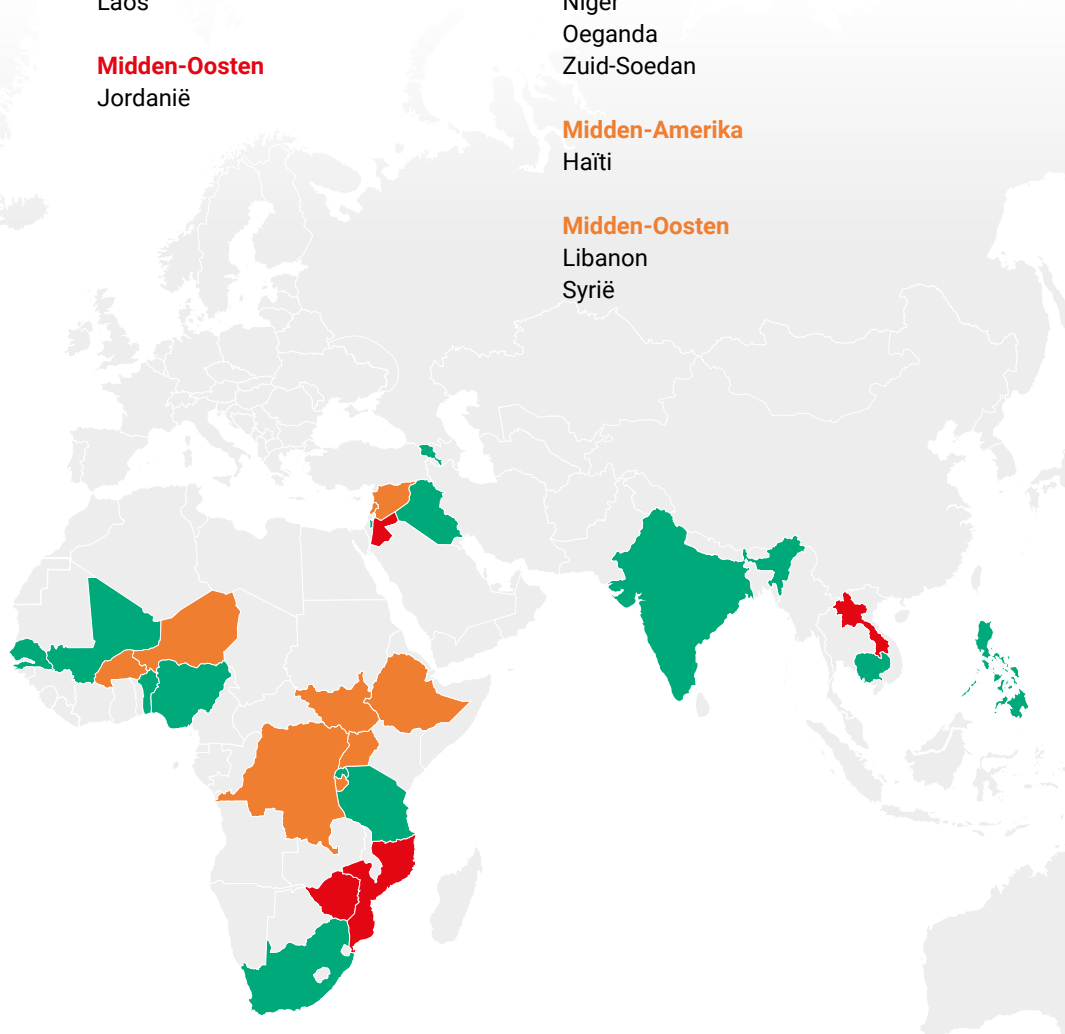
Burkina Faso
Burundi
DR Congo
Ethiopië
Niger
Oeganda
Zuid-Soedan

Midden-Amerika

Haïti

Midden-Oosten

Libanon
Syrië

* Partnerschapsprojecten in samenwerking met Belgische organisaties.

Personeel en organisatie

Onze medewerkers op 31.12.2019

Leden van het directiecomité:

- François Cornet
- Anne Dussart
- Gilles Cnockaert
- Florence Lobert
- Hubert Thienpont
- Bernadette van Raemdonck
- Eliane Vastenavondt

Volgens leeftijd en geslacht

Leeftijd	Man	Vrouw	Totaal
<24	1	2	3
25-34	21	32	53
35-44	12	25	37
45-49	10	6	16
50-54	2	9	11
55-59	7	9	16
>60	6	3	9
Totaal	59	86	145

Medewerkers in het buitenland

Caritas International werkt met lokale partners. Slechts in een aantal prioritaire landen hebben we een vertegenwoordiging: Burundi (3 personen), DR Congo (2), in Bosnië voor de Balkan (1), Haïti (1), Oeganda (1), Niger (1).

Vrijwilligers

183 vrijwilligers hebben zich ingezet voor de begeleiding van asielzoekers en migranten. Ze helpen bij huiswerk, vrijetijdsbesteding, de zoektocht naar huisvesting, uitstappen, taalverrijking, vervoer, administratie enz. In 2019 bouwden we ook de collectieve activiteiten in Brussel verder uit. Vrijwilligers organiseren deze activiteiten voor alle gezinnen in de omgeving van Brussel die begeleid worden of werden door Caritas. Samen organiseerden we op die manier o.m. een uitstap naar zee, het Koninklijk paleis en het 'Théâtre Nomade', het defilé op de Nationale Feestdag, een interculturele dansnamiddag, en een Sinterklaasfeest.

Departement HR

In 2019 heeft het departement HR zijn transversale werking voor de organisaties Caritas International, CAW Brabantia, Caritas Francophone et Germanophone en Caritas Vlaanderen (Scherpenheuvel) verder uitgebouwd met het oog op meer synergie. De medewerkers van HR zijn nu volledig inzetbaar voor de vier entiteiten met een prioritaire focus op het taalregime van de medewerker.

© Caritas International

De keuze van één en dezelfde payroll provider vergemakkelijkt het werk maar er blijven nog verbeterpunten onder meer wat de toegang tot de programma's betreft voor de medewerkers in het buitenland, het opstellen van de verslagen en de Key Performance Indicators.

Het team HR is in 2019 verder blijven werken aan een aantal procedures met het oog op het uitklaren van verantwoordelijkheden en het transparanter maken van het HR beleid. De communicatie hierover verliep vooral via het intranet Carinet.

Bepaalde processen zijn volledig herschreven:

- De 'onboarding' met een nieuwe transversale brochure en een onthaaldag voor 2020.
- De functioneringsgesprekken met een nieuw formulier en een luik competenties om de dialoog tussen medewerker en leidinggevende te bevorderen; de verantwoordelijken kregen vorming hieromtrent.
- De werkvoorwaarden voor medewerkers in het buitenland en een nieuwe gids voor expats als ondersteuning bij hun installatie in het gastland.

Ethiek en integriteit

© Isabelle Corthier / Caritas International

Een ernstige schending van integriteit werpt een schaduw op het jaar 2019 van ons netwerk. In november toonde CNN een verpletterende reportage waarin een medewerker van de wereldwijde Caritasconfederatie in de Centraal-Afrikaanse Republiek ervan beschuldigd wordt minderjarigen te hebben misbruikt. De persoon in kwestie werd onmiddellijk uit al zijn functies ontslagen en onderworpen aan een onderzoek door zijn congregatie en door de gerechtelijke instanties. Hij werkte niet voor Caritas International België maar deze zaak heeft niettemin om kortdate maatregelen gevraagd van alle Caritasorganisaties met inbegrip van de onze. Wat volgt is een overzicht.

Op internationaal niveau heeft een extern onderzoek, onder toezicht van de commissie bescherming en integriteit van het Algemeen Secretariaat, ertoe geleid dat een begeleidingstraject en compensatiemaatregelen werden uitgewerkt voor al minstens één van de slachtoffers. Een externe audit heeft lacunes en zwaktes in de rekrutering – en beschermingsprocedures blootgelegd. Zij vormen de basis voor een nieuw en stevig kader ter bescherming van kwetsbare personen binnen de hele confederatie met als uiteindelijk doel: een sterk ontwikkelde cultuur van bescherming en integriteit, op het vlak van preventie, vorming en klachtenbeheer.

In België heeft Caritas International, niettegenstaande de grote ontredde die de beschuldigingen

teweegebracht hebben, heel snel duidelijkheid verschaft over deze zaak bij het grote publiek, de pers, onze partners en financiers. Intern hebben we in samenspraak met het netwerk onze richtlijnen in verband met integriteit en bescherming nog verfijnd.

Maatregelen binnen Caritas International

In het verlengde van de preventieve en handhavende beheersmaatregelen van de confederatie heeft Caritas International het integriteitscharter van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking voor de ngo-sector ondertekend. Hieronder de voornaamste maatregelen die Caritas International België heeft genomen:

Sinds 2019 voorziet onze aanwervingsprocedure voor elke medewerker die onze doelgroepen begeleidt en/ of in het buitenland werkt:

- Het voorleggen van een uittreksel uit het strafregister (art. 596.2);
- Een controle van de referenties waarbij twee voormalige werkgevers gecontacteerd worden met een lijst van gerichte vragen;
- Een verklaring van goed gedrag vanwege de laatste werkgever en de ondertekening van een verklaring op erewoord van de kandidaat-werknemer betreffende zijn gedrag;
- Registratie van onze organisatie bij Inter-Agency Misconduct Disclosure Scheme.

© Caroline Thirion / Caritas International

Elke arbeidsovereenkomst en elke overeenkomst met een vrijwilliger zal uitdrukkelijk en duidelijk verwijzen naar de codes i.v.m. ethiek en gedrag. Deze documenten zullen ondertekend moeten worden bij aanwerving.

In het buitenland werken we hoofdzakelijk met onze lokale partners. Alles wat met integriteit te maken heeft, maakt integraal deel uit van de conventies in het kader van ons partnerschap. Wanneer een medewerker in het buitenland tewerkgesteld zal worden om onze partners te ondersteunen, geven we bij aanwerving, voor zover dat mogelijk is, de voorkeur aan mensen met een stabiele gezinssituatie.

Wie bij ons in dienst komt, krijgt met de collega's regelmatig sensibiliserings- en vormingssessies. Er wordt ook gevraagd om een ethisch charter te ondertekenen dat de synthese is van de ethische codes die van kracht zijn. Hiermee engageert het personeelslid zich om de attitudes en gedragingen die van elke persoon die met onze organisatie verbonden is verwacht worden, te respecteren.

Waarschuwingsprocedure bij Caritas in België

Sinds 2018 bestaat er een waarschuwingsprocedure die voor iedereen toegankelijk is. Elke persoon die redenen heeft om te twijfelen aan de integriteit van Caritas in België of elders wordt gevraagd dit te melden via ombudsman@caritas.be. De berichten in deze mailbox worden gelezen door een vrouw en een man, respectievelijk lid van de Algemene Vergadering en van de Raad van Bestuur. Zij garanderen een anonieme

© Isabel Corthier / Caritas International

behandeling van elke interpellatie van binnen of buiten onze organisatie. De klachten worden geregistreerd in een klachtenregister en op een discrete en gepaste manier behandeld. Alle informatie die in deze context verzameld wordt, wordt enkel doorgegeven aan personen en instanties die een rechtmatig toegang daartoe hebben en/of indien de wet ons daartoe verplicht.

Als uit het onderzoek van een klacht blijkt dat een situatie niet strookt met ons charter of er zware tekortkomingen in dit verband worden vastgesteld, dan treedt het ethisch comité in actie. Dat bestaat uit de voorzitters van onze verenigingen, en een vrouwelijk lid van de Raad van Bestuur. Zij zullen de nodige herstelmaatregelen opleggen. Die kunnen gaan tot het ontslag van de betrokken persoon en het inschakelen van de bevoegde burgerlijke instanties.

Een overzicht van alle genomen maatregelen, ons ethisch charter en al onze van kracht zijnde normen op het vlak van ethiek en bescherming zijn te lezen op: www.caritasinternational.be/ethiek

Klachtenregister 2019

ombudsman@caritas.be werd 7 maal gecontacteerd door personeelsleden, vrijwilligers en/of externe personen.

- *Klachten van buurtbewoners van onze opvangstructuren in België: 3*
Opvolging: bemiddeling – stand van zaken: opgelost
- *Conflict personeelslid - vrijwilliger: 1*
Opvolging: verwijdering van de vrijwilliger - stand van zaken: opgelost
- *Commercieel geschil met een externe co-contractant:*
Opvolging: lokale justitie – stand van zaken: in behandeling
- *Klacht in verband met verkeersveiligheid: 1*
Opvolging : bewustmaking personeelslid – stand van zaken: opgelost
- *Klacht in verband met laattijdige betaling: 1*
Opvolging: in orde gebracht – stand van zaken: opgelost

Campagnes en communicatie

Oproep tot solidariteit

Samen hebben we de meest kwetsbare leerlingen in Libanon gesteund dankzij de solidariteit van 3.832 schenkers die ingegaan zijn op onze campagneoproep in september. Kinderen die het moeilijk hebben op school, vaak omwille van de trauma's die ze opliepen bij het conflict in Syrië, kregen extra onderwijs. We deden ook een oproep voor kwetsbare mensen in Haïti en Zuid-Soedan opdat ze hun familie voldoende te eten zouden kunnen geven. In Congo stonden, en staan we nog altijd aan de zijde van de mensen die op de vlucht moeten voor gewapende bendes. De slachtoffers van de cycloon Idai in Mozambique en Zimbabwe, midden maart 2019, krijgen langzamerhand hun leven terug op de rails en bouwen aan hun toekomst mede dankzij onze bijdrage. In 2019 konden we alles samen op de vrijgevigheid rekenen van 17.343 mensen met een groot hart. Bedankt.

Lopen voor het goede doel

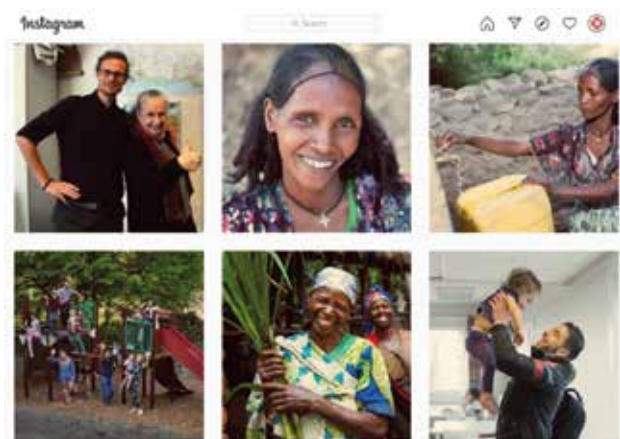
Met teams van solidaire lopers en loopsters stond Caritas aan de start van de 5km Fun Run georganiseerd door studenten van de KU Leuven in Tervuren. We stonden ook in de startblokken van de 15 km van Luik en de 20 km door Brussel. Met een mooie mobilisatie via diverse kanalen hebben we een groot aantal mensen bereikt met een uitnodiging om zich te engageren. Een welgemeend dankuwel voor wie met een sportief gebaar tegelijkertijd onze projecten heeft gesteund.

Rondetafel over legaten

In 2019 organiseerden we ook 4 informatiesessies rond legaten. In de voormiddag kregen de deelnemers (een veertigtal in het totaal) uitleg over de werking van Caritas International en de geldende wetgeving in verband met testamenten. In de namiddag was er tijd voor ontspanning, en vooral gelegenheid om met elkaar van gedachten te wisselen of om meer gedetailleerde of persoonlijke vragen te stellen in een gemoedelijke sfeer.

Caritasintbe op Instagram

Sinds april 2019, is Caritas International te zien op een bijkomend communicatiekanaal: Instagram. Via dit sociaal netwerk kunnen we de gezichten en de verhalen van onze doelgroepen delen en de stem van de armsten laten horen. In iets minder dan een jaar tijd hebben we een gemeenschap van 866 'followers' opgebouwd.

Campagne #achterdeschermen: gevolgen van de digitalisering

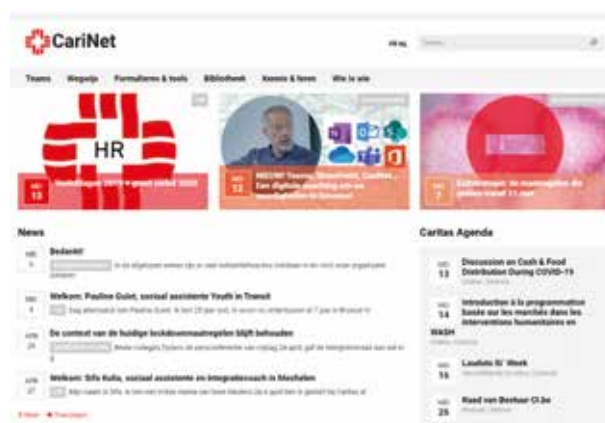
En als onze digitale consumptie nu eens een hefboom tot ontwikkeling zou zijn i.p.v. een vervloeking voor wie aan het begin van de productieketen staat? Dat is de vraag die we stellen met de herfstcampagne #achterdeschermen, in samenwerking met Justice&Paix en gesteund door DGD.

In Zuid-Kivu, in het oosten van de Democratische Republiek Congo, blijft de jacht op mineralen die nodig zijn voor onze elektronica een bron van conflicten, gender gerelateerd geweld, onrechtvaardige toestanden en onomkeerbare schade aan de planeet. Duizenden mijnwerkers riskeren elke dag hun leven. Ze zijn de eerste schakel in een ketting van uitbuiting waarbij elke vorm van transparantie en verantwoordelijkheidszin ontbreekt, spijs gedane beloftes

In december 2019 hebben we de focus gericht op wat er #achterdeschermen gebeurt van onze smartphones, tablets en andere digitale toestellen, met een digitale campagne, een conferentie en reportages in de pers vanop het terrein. We hebben ook voorstellen gedaan om deze harde realiteit te veranderen. Alle informatie is terug te vinden op <https://www.caritasinternational.be/nl/?s=Achter+de+schermen>

Verbetering van de interne communicatie

Om de interne communicatiestroom in betere banen te leiden, implementeerden we in oktober 2018 een nieuw intranet en nieuwe digitale samenwerkingstools. In 2019 hebben we ons hoofdzakelijk geconcentreerd op de vorming van medewerkers voor een goed gebruik ervan. We hebben in dit verband onder meer een aantal handleidingen en steekkaarten met handige weetjes samengesteld om de samenwerking in teamverband te vergemakkelijken.

Financieel verslag 2019*

Het jaar wordt afgesloten met een verlies van 4.279.605 EUR. Dit bedrag wordt in mindering gebracht van de bestemde fondsen.

Dit verlies is enerzijds een tekort van 612.597 EUR voor onze operationele projecten. Financiering en fondsenwerving zijn er niet in geslaagd alle kosten ervan te dekken. Anderzijds, is er ook een uitzonderlijk verlies van 3.667.008 EUR dat te wijten is aan een gewijzigde boekhoudkundige procedure.

Het uitzonderlijke resultaat heeft een aanzienlijke invloed op het boekhoudkundig resultaat van dit jaar. Sinds de vorige oefening hebben we onze manier om de inkomsten en uitgaven in rekening te brengen gewijzigd. Vóór 2018 werden de inkomsten geregistreerd als opbrengst op het moment van ontvangst en de lasten op het moment van uitgave. Gezien re-integratie en internationale samenwerking met grote voorschotten werken, had dit een belangrijk effect op het resultaat. Nu worden de inkomsten en uitgaven geregistreerd naarmate de projecten gerealiseerd worden. Deze werkwijze benadert beter de economische realiteit en geeft een betrouwbaarder beeld van de fondsen waarover de organisatie kan beschikken.

De uitzonderlijke lasten van 7.610.490,83 EUR komen overeen met het terugnemen van voorschotten van financiers de afgelopen jaren, die op dat moment niet als inkomsten hadden beschouwd mogen worden.

De uitzonderlijke inkomsten van 3.943.482,79 EUR komen overeen met het terugnemen van voorschotten aan partnerorganisaties de afgelopen jaren, die op dat moment niet als uit uitgaven hadden geregistreerd mogen worden.

Het resultaat is een uitzonderlijk verlies van 3.667.008,04 EUR.

Bestemde fondsen zijn financiële middelen waarover Caritas International beschikt en die vastgelegd werden voor specifieke nog te realiseren projecten. Eind 2018 bedroegen die bestemde fondsen 10.110.814 EUR. Met het in mindering brengen van € 4.279.605 in de loop van de oefening 2019, bedragen zij eind 2019 5.831.208 EUR.

Het grote operationele tekort blijft de volle aandacht krijgen van het bestuur sinds het opstellen van het budget. De aanzienlijke verliezen binnen ons werkveld Asiel en Migratie in 2018 zijn ondertussen weggewerkt. Het zijn vooral onze activiteiten binnen Noodhulp en Ontwikkeling die zorgen baren. Er werden verschillende initiatieven genomen om het tekort te beperken, onder meer het bevriezen van bepaalde uitgaven op eigen fondsen en een reflectie op de structuur van het departement. Om een maximale impact van onze interventies bij ons doelpubliek te verzekeren moet er blijvend nagedacht worden over mogelijke oplossingen.

Wat betreft de inkomsten zien we dat Caritas International heeft kunnen rekenen op de solidariteit van 17.343 schenkers. De humanitaire ramp veroorzaakt door de orkaan Idai, die Mozambique heeft getroffen, heeft 4.900 mensen ertoe bewogen meer dan 512.000 EUR te schenken. Caritas International werd ook opgenomen in heel wat testamenten, waaronder een aantal duolegaten. Zij heeft op die manier soms belangrijke sommen ontvangen in de vorm van een legaat. Wij danken hier nogmaals iedereen die op de een of andere manier onze activiteiten heeft gesteund.

---

* Resultaat zoals voorgelegd door de Raad van Bestuur aan de Algemene vergadering van augustus 2020.

Balans 2019

Activa	in €
Immateriële vaste activa	559.314,41
Materiële vaste activa	3.356.778,18
Financiële vaste activa	45,00
Vorderingen op ten hoogste één jaar	5.786.036,97
Geldbeleggingen	5.708.223,32
Liquide middelen	3.366.610,97
Overlopende rekeningen	267.799,30
Totaal	19.044.808,15

Passiva	in €
Fondsen van de vereniging	2.880.472,41
Sociaal passief	2.215.691,09
Bestemde fondsen voor gedefinieerde projecten	5.831.208,61
Overgedragen winst	334.884,34
Kapitaalsubsidies	502.817,90
Voorzieningen	760.598,64
Schulden op ten hoogste één jaar	6.511.846,71
Overlopenden rekeningen	7.288,45
Totaal	19.044.808,15

Resultatenrekening 2019

Inkomsten	in €	%
Giften	4.048.395,49	14,41
Giften consortium 12-12	21.988,00	0,08
Legaten	3.160.601,66	11,25
Wallonie - Bruxelles International (WBI)	241.115,96	0,86
Brussel Hoofdstedelijk Gewest	135.146,00	0,48
Waalse regio	17.500,00	0,06
Multilaterale instanties	449.515,45	1,60
Enabel	472.983,53	1,68
Belgisch Fonds voor voedselzekerheid (BFVZ)	15.000,00	0,05
Belgische overheid - DGD	5.866.825,18	20,89
FOD justitie - FOD binnenlandse zaken	253.038,46	0,90
Belgische overheid - Fedasil	8.095.869,20	28,82
CIRE	2.206.090,74	7,85
11.11.11	65.035,04	0,23
Europese Unie	768.178,52	2,73
Vluchtelingenwerk Vlaanderen	-2.185,29	-0,01
Stichtingen, andere Caritassen, diverse...	535.714,97	1,91
European reintegration network	762.921,44	2,72
Tewerkstellingsubsidies (Actiris, Maribel, ...)	348.067,84	1,24
Andere bedrijfsopbrengsten	468.030,24	1,67
Financiële opbrengsten	157.291,34	0,56
Totaal zonder uitzonderlijk	28.087.123,77	100
Uitzonderlijke opbrengsten	3.943.482,79	
Totaal met uitzonderlijk	32.030.606,56	

Uitgaven	in €	%
Opvang asielzoekers	9.180.164,90	31,99
Programma's migranten (1ste lijn, NBMV, integratie)	635.865,59	2,22
Vrijwillige terugkeer	1.788.684,58	6,23
Internationale samenwerking	11.872.482,30	41,37
Communicatie en fondsenwerving	1.405.651,13	4,90
• Educatie	57.834,10	0,20
• Fondsenwerving	775.680,59	2,70
• Advocacy	202.948,09	0,71
• Externe communicatie	301.631,54	1,05
• Interne communicatie	67.556,81	0,24
Werkingskosten	3.816.872,41	13,30
• Algemene werkingskosten	2.475.341,54	8,62
• Successierechten	1.341.530,87	4,67
Totaal zonder uitzonderlijk	28.699.720,91	100
Uitzonderlijke kosten	7.610.490,83	
Totaal	36.310.211,74	

Resultaat van het jaar	-4.279.605,18
Verhoging (-) / Verlaging (+) van de bestemde fondsen	4.279.605,18
Over te dragen winst	0,00

Dankwoord

Onze programma's kunnen slechts gerealiseerd worden dankzij de steun en de inzet van heel veel mensen. We danken hier in het bijzonder:

- Al onze schenkers
  - Al onze enthousiaste vrijwilligers en solidaire eigenaars
  - Onze medewerkers in binnen- en buitenland die elke dag ons engagement waarmaken
  - Bisdommen, parochies en religieuze congregaties
  - Koning Bouwdewijnstichting / Fonds Amélie en Elisabeth
  - De koepelorganisaties: 11.11.11 / CNCD-11.11.11 / Ngo-federatie / Acodev / Concord / Voice
  - Caritas Internationalis / Caritas Europa / Caritas in Belgium / Netwerk Rechtvaardigheid en Vrede / Commission Justice & Paix / Kruit / Kleur Bekennen en Annoncer la Couleur / CAW Brabantia / Casa Legal / ERSO-netwerk / Consortium 12-12 / Croix-Rouge de Belgique en al onze andere partners in binnen- en buitenland
  - De media: Kerknet / Kerk & Leven / de 'Thomas' website van de KU Leuven / Cathobel (Dimanche en RCF)
  - De leerlingen en leerkrachten die ons enthousiast ondersteunden in het organiseren van acties, workshops en studiedagen.
- Onze institutionele partners:
    - De Verenigde Naties**
UN Pooled Funds / UNICEF / World Bank
    - Europese Unie**
Civil Protection and Humanitarian Operations (ECHO) / DG for International Cooperation & Development (DEVCO) / Refugee Fund / Asylum, Migration and Integration Fund (AMIF)
    - Federale Regering**
Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking (DGD) / Belgisch ontwikkelingsagentschap (Enabel) / Federaal Agentschap voor de Opvang van Asielzoekers (Fedasil) / Staatssecretariaat Asiel en Migratie en Maatschappelijke Integratie / FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg - Sociale Maribel / POD Maatschappelijke Integratie (artikel 60) / Nationale Loterij
    - De Vlaamse Overheid**
Departement Onderwijs en Vorming / Vlaams Partnerschap Water voor Ontwikkeling
    - Fédération Wallonie-Bruxelles et Région Wallonne**
Wallonie-Bruxelles International (WBI) / Departement Openbare Werken, Gezondheid, Sociale Actie en Patrimonium

Brussels Hoofdstedelijk Gewest
Dienst voor Arbeidsbemiddeling (Actiris) / Brussel Leefmilieu

Provincies, steden en gemeenten

François Cornet

**“Hartelijk dank voor uw steun,
onder welke vorm dan ook.”**

François Cornet, directeur

27

LANDEN

ZIJN ONS WERKTERREIN VOOR
NOODHULP EN ONTWIKKELING

165

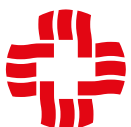
LIDORGANISATIES

VORMEN SAMEN HET
WERELDWIJDE CARITASNETWERK

2.177

MENSEN

KRIJGEN ONDERSTEUNING
BIJ RE-INTEGRATIE IN HUN
THUISLAND

Caritas International, vzw

Liefdadigheidstraat 43

1210 Brussel

T + 32 2 229 36 11

IBAN BE88 0000 0000 4141 / BIC BPOTBEB1

www.caritasinternational.be

[caritasintbe](https://www.instagram.com/caritasintbe)

Verantwoordelijke uitgever

François Cornet, directeur Caritas International

Liefdadigheidstraat 43

1210 Brussel

